

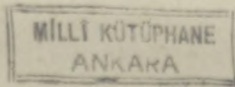
Adliye Ceridesi

T. C.

Adliye Vekilliği tarafından her ay
neşrolunur

Otuzbirinci Sene

10 uncu Sayı

ANKARA
Yeni Cezaevi Matbaası
1940

245

İ Ç İ N D E K İ L E R

<u>No.</u>	<u>Sahife No.</u>
Adliye Vekâletinden tamim ve tebliğ edilen kanunî mütalâalar	879
Damga Resmî Kanunundaki bazı değişiklikler	885
Askerî Ceza ve Usulü Muhakeme Kanunlarının bazı maddelerini değiştiren kanun.	901
3885 No. lu Kanunun 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasına tevfikan avukat stajyerlerinin imtihanına dair.	907
Adliye Vekâleti Hukuk İşleri Umum Müdürlüğü'nün tamim ve tebliği.	909
43 Bozgunculuk suçu	919
<i>(Yazan: Rağıp Ögel).</i>	
44 İtirazülgayir yeni usulümüzde niçin yoktur?.	929
<i>(Yazan: Avukat Hidayet Aydiner).</i>	
Terfi levhası.	933
Temyiz Mahkemesi Hukuk Heyeti Umumiye kararları.	946

Mecmuaya bastırılmak istenen her yazı doğrudan doğruya Vekillîğe gönderilir. Mevzuu tamamlanmamış makaleler veya eserlerin neşrine başlanmaz. Her yazı 10 satırı geçmiyecek şekilde bir hülâsâyı ihtiva etmelidir. Basılmıyan yazılar geri verilmez.

K A R A R N A M E L E R

Kararname No : 14111/2

4-7-1940 tarih ve 2/13870 sayılı kararnameye ekdir:

Gazete sahifelerinin ebadı ve adedi hakkında olup koordinasyon Heyeti reisliğinin 24-7-1940 tarih ve 1/218 sayılı tezkeresile gönderilen ilişik 45 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri he-yetince 30-7-1940 tarihinde kabul olunmuştur. 30 7 1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil Dr. R. SAYDAM	Adliye Vikili FETHİ OKYAR	Millî Müdafaa Vekili S. ARIKAN	Dahiliye Vekili FAYİK ÖZTRAK
Hariciye Vekili Ş. SARAÇOĞLU	Maliye Vekili F. AĞRALI	Maarif Vekili YÜCEL	Nafia Vekili A. F. CEBESÖY
İktisad Vekili H. ÇAKIR	Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili Dr. H. ALATAŞ	Gümrük ve İnhisarlar Vekili R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili M. ERKMEN	Münakalat Vekili A. ÇETİNKAYA		Ticaret Vekili N. TOPÇUOĞLU

Karar sayısı : 45

1 — Gazete sahifelerinin, 4-7-1940 tarih ve 2/13870 numaralı kararname ile meriyet mevkiine konulan 35 sayılı Koordinasyon Heyeti kararının neşri tarihi olan 10 Temmuz 1940 daki eb'adı hiç bir suretle tebdil olunamaz.

2 — 35 numaralı kararın birinci maddesinin (a) ve (b) paragraflarındaki hükümler, gazete sayfalarının 10 Temmuz 1940 tarihindeki ebadına göre tatbik olunur. Bu tarihten sonra sayfa ebadını değiştiren gazetelerin işbu K/45 sayılı kararın neşri tarihinden itibaren azâmî iki gün zarfında eski sayfa ebadına icra edilmeleri mecburidir.

3 — 10 Temmuz 1940 dan sonra yeniden intişara başlıyan gazeteler, kullandıkları kâğıttan teknik icaplara göre azâmî randımanı temin edecek eb'ada uymağa ve sayfa adetlerini de 35 numaralı karar hükümlerine tevfikân bu ebada göre tesbit eylemeğe mecburdurlar. Fazla sayfa çıkarmak maksadile eb'adı küçültmek için kâğıt kenarlarının kesilmesi memnudur:

Resmî gazete No : 4581

No.	Başlığı	Düster T.	Cilt	Sahife	Resmî gazete No.
2/18870	Memleket kâğıt stokunun azalması dolayısıyla bir tedbir almak üzere 2/13468 sayılı kararname ile meriyete konulan 23 numaralı kararın yerine Koordinasyon Heyetince yeniden hazırlanan 35 numaralı kararın meriyete konulması hakkında.				4557

Kararname No : 14157/ 2

Münakalât Vekilliğince gösterilen lüzum üzerine Devlet Demir yolları idaresinin ihtiyacı olan mamul bakır stokunun temini için Koordinasyon Heyeti reisliğinin 1-8-1940 tarih ve 1/239 sayılı tezkere-sile teklif edilen ilişik (46) numaralı kararın mer'iyete konulması; Millî Korunma Kanununun 13 üncü maddesine tevfikan İcra Vekilleri Heyetince 10-8-940 tarihinde kabul olunmuştur. 10-8-940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil Dr. R. SAYDAM	Adliye Vekili FETHİ OKYAR	Millî Müdâafa Vekili S. ARIKAN	Dahiliye Vekili FAYIK ÖZTRAK
Hariciye Vekili Ş. SARAÇOĞLU	Maliye Vekili F. AĞRALI	Maarif Vekili YÜCEL	Nafia vekili A. F. CEBESÖY
İktisat Vekili H. ÇAKIR	Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili Dr. H. ALATAŞ	Gümrük ve İnhisarlar Vekili R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili M. ERKMEN	Münakalât Vekili A. ÇETİNKAYA	Ticaret Vekili N. TOPÇUOĞLU	

Karar sayısı : 46

1 - Millî korunma kanununun 13 üncü maddesindeki salâhiyete müsteniden, Devlet Demiryolları idaresine lüzumlu mamûl bakır sto-kunun temini için.

a) (500) ton ham bakırı ecnebi memleketlerden birindeki bir fab-rikaya göndermeğe,

b) bu bakırı, Devlet Demiryolları idaresince tayin olunacak ev-saf ve eb'adda tasfiye ettirerek ve işlettirerek Tükiyeye celbe,

c) Bu husus için tediyesi lâzım gelen imal ve sair masrafların başka şekilde tesviyesine imkân bulunmadığı takdirde, ihraç edilen ham bakırdan bir kısmını terke,

Münakalât Vekâleti mezundur.

2 - İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No: 4590

782

No:	Başlığı	Düştur Tertib	Cilt	Sahife	Resmî Gazete No:
3780	Millî korunma kanunu	8	21	488	4417

Kararname No : 14202/2

Hasankalede bazı tesisatı noksan olan un fabrikasının sahibi Muammer Alemdar'a 15 bin liraya kadar kredi açılmasına dair olup Koordinasyon Heyeti reisliğinin 5-8-1940 tarih ve 1/260 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik 47 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri heyetince 17-8-1940 tarihinde kabul olunmuştur. 17-8-1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil Dr. R. SAYDAM	Adliye Vekili FETHİ OKYAR	Millî Müdafaa V. S. ARIKAN	Dahiliye V. FAYIK ÖZTRAK
Hariciye Vekili Ş. SARAÇOĞLU	Maliye Vekili F. AĞRALI	Maarif Vekili YÜCEL	Nafia Vekili A. F. CEBESÖY
İktisat vekili H. ÇAKIR	Sıhhat ve İç. M. V. Dr. H. ALATAŞ	Gümrük ve İnhisarlar V. R. KARADENİZ	Ziraat V. M. ERKMEN
	Münakalât Vekili A. ÇETİNKAYA	Ticaret Vekili N. TOPÇUOĞLU	

Karar sayısı: 47

1 — 3780 sayılı millî korunma kanununun 12 inci maddesindeki salâhiyete müsteniden, Hasankalede bazı tesisatı noksan olan un fabrikasının sahibi Muammer Alemdar'a aşağıdaki esaslar dairesinde 15,000 (on beş bin) biraya kadar bir kredi açılmıştır:

a) İşbu kredi yalnız fabrika tesisatının ikmaline muktazi sarfiyat için kullanılabilir.

b) Borcun ödenmesine kadar fabrikanın nısıf hissesi hazine namına birinci derece ve sırada ipotek edilir.

c) Kredinin iki bin lirası, tesisat masrafları karşılığı olarak Muammer Alemdara, geri kalan kısmı da, alât ve edevat faturalarının Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına ibrazında satıcılara tediye olunur.

d) İşbu kredi dolayısıyla tediyesi icab eden faiz ve masraflar, namına kredi açılan fabrikatöre aiddir.

e) Açılan kredi ile faizleri, ikrazı takib eden seneden itibaren her altı ay sonunda ve dört müsavi taksitte tahsil olunur.

f) Bu kararın tatbikine Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memur edilmiştir.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No: 4594

No:	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî gâzete No:
3780	Millî korunma kanunu	3	21	—	4417

Kararname No: 14203/2

Millî korunma kanunu hükümleri dairesinde fiat murakabesile tavzif edilecek olan kontrolörlerle fiat murakabe bürolarında çalıştırılacak memurlara aid kadroların tasdiki ve fiat murakabe komisyonlarının büro masraflarını karşılamak üzere Ticaret Vekâleti emrine 12 bin lira tahsisat verilmesi hakkında olup Koordinasyon Heyeti reisliğinin 5-8-1940 tarih ve 1/261 numaralı tezkeresile teklif edilen ilişik 48 numaralı kararın mariyete konulması; İcra Vekilleri heyetine 17-8-1940 tarihinde kabul olunmuştur. 17-8-1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil Dr. R. SAYDAM	Adliye Vekili FETHİ OKYAR	Millî Müdafaa Vekili S. ARIKAN	Dahiliye Vekili FAYIK ÖZTRAK
Hariciye Vekili Ş. SARAÇOĞLU	Maliye Vekili F. AĞRALI	Maarif Vekili YÜCEL	Nafia Vekili A. F. CEBESÖY
İktisat Vekili H. ÇAKIR	Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili Dr. H. ALATAŞ	Gümrük ve İnhisarlar Vekili R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili M. ERKMEN	Münakalat Vekili A. ÇETİNKAYA	Ticaret Vekili N. TOPÇUOĞLU	

Karar sayısı: 48

1 — Vazife ve salâhiyetleri bir talimatname ile tayin kılınarak Millî korunma kanunu hükümleri dairesinde fiat murakabesile tavzif edilecek olan kontrolörler ve fiat murakabe bürolarında memurlar istihdam edilmek üzere adı geçen kanunun 6 ıncı maddesinin 2 inci fıkrasile 44 üncü maddesi hükümlerine müsteniden, senelik tutarı 73560 (Yetmiş üç bin beşyüz altmış) lira olan ilişik kadro tasdik edilmiş ve K/29 sayılı Koordinasyon Heyeti kararı ile kurulan fiat murakabe komisyonlarının büro masraflarına karşılık tutulmak üzere Ticaret Vekâleti emrine senelik 12,000 (on iki bin) lira tahsisat verilmiştir.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

1. Fiat Murakabe teşkilâtı için senelik kadro

	Adet	Maaşı	Derecesi	Senelik ücreti
Fiat murakabe bürosu Şefi	3	210	6	7.560
Fiat Kontrolörü	24	140	8	40.320
Memur	16	100	10	19.200
Daktilo	4	75	—	3.600
"	4	60	—	2.880
				73.560

284

II. Fiat murakabe teşkilâtı için seuelik masraf tahsisatı

Büro levâzımı, kırtasiye, ilânat ve saire gibi bilumum büro masrafları 12.000

Resmî gazete No : 4594

Kararname No : 14204/2

Sanat seferberliği komisyonunca A ve B sınıflarına ayrılıp muhtelif kararnamelerle tasdik edilmiş olan fabrika ve müesseselerden Millî Müdafaa siparişleri kabul ve imal eden 8 fabrika ve müessesede, bu işlerin devamı müddetlerince günde üç saate kadar fazla mesai yapılabilmesi hakkında olup Koordinasyon Hey'eti Reisliğinin 5-8-1940 tarih ve 1/262 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik 49 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Hey'etince 17-8-1940 tarihinde kabul olunmuştur. 17-8-1940

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Başvekil
Dr. R. SAYDAM

Adliye Vekili
FETHİ OKYAR

Millî Müdafaa Vekili
S. ARIKAN

Dahiliye Vekili
FAYIK ÖZTRAK

Hariciye Vekili
Ş. SARACOĞLU

Maliye Vekili
F. AĞRALI

Marif Vekili
YÜCEL

Nafia Vekili
A. F. CEBESÖY

İktisat Vekili
H. ÇAKIR

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili
Dr. H. ALATAŞ

Gümrük ve İnhisarlar Vekili
R. KARADENİZ

Ziraat Vekili
M. ERKMEN

Münakalât Vekili
A. ÇETİNKAYA

Ticaret Vekili
N. TOPÇUOĞLU

Karar sayı : 49

1 — Sanat seferberliği Fen komisyonunca (A. B.) sınıflarına ayrılıp İcra Vekilleri Hey'etince tasdik edilen fabrikalardan Millî müdafaa siparişlerini kabul ve imal eyleyen merbut listede yazılı 8 fabrika ve müessesede, bu siparişlerin imalatı devam ettiği müddetce Millî korunma kanununun 19 uncu maddesi hükümlerine tevfikane icabında günde üç saate kadar fazla mesai yapılabilmesine müsaade verilmiştir.

2 — Bu karara müsteniden fazla mesai yapan işçiye, her bir fazla saat çalışma için, iş kanununun 37 inci maddesinin 3 numaralı fıkrasında yazılı azamî munzam ücret tediye olunur.

3 — Bu kararın tatbikine Millî müdafaa ve İktisat Vekâletleri memur edilmiştir.

4 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Liste

- 1 — İstanbulda Türkiye Şişe ve cam fabrikası,
- 2 — Ankarada Harp malzeme fabrikası (Hüsnü Nail)
- 3 — İstanbulda Şakir Zümre Madeni eşya ve Sanayiî Harbiye fabrikası,
- 4 — İstanbulda Nuri Killi Demir eşya ve malzeme Harbiye fabrikası
- 5 — İstanbulda Nuri Killioğlu alüminyum madeni işleri fabrikası,
- 6 — İstanbulda Demir işleri ve Saraciye Necmeddin Limited şirketi
- 7 — İstanbulda Yedikule idrofil pamuk fabrikası,
- 8 — Adapazarında Demir ve tahta fabrikası (Araba fabrikası),
Resmî gazete No : 4594

No :	Başlığı	Düstur T.	Cild	Sahife	Resmî G. N.
8008	İş kanunu	3	17	1146	8330

Kararname No: 14206/2

Doğrudan doğruya müstahsilinden ipek kozası mübayaası için Ticaret Vekâleti emrine 500.000 liraya kadar kredi tahsis edilmesine dair olup Koordinasyon Hey'eti Reisliğinin 12-8-940 tarih ve 1/275 sayılı tezkeresi ile teklif olunan ilişik 51 numaralı kararın meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 20-8-1940 tarihinde kabul olunmuştur. 28-81-940

REİSİCÜMHUR İSMET İNÖNÜ			
Başvekil	Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
Dr. R. SAYDAM	FETHİ OKYAR	N. TINAZ	FAYIK ÖZTIRAK
Hariciye Vekili	Maliye Vekili	Marif Vekili	Nafia Vekili
Ş. SARAÇOĞLU	F. AĞRALI	YÜCEL	A. F. CEBESÖY
İktisad Vekili	Sihhat ve İçtimai Muavenet Vekili	Gümrük ve İnhisarlar Vekili	
H. ÇAKIR	Dr. H. ALATAŞ	R. KARADENİZ	
Ziraat Vekili	Münakalat Vekili	Ticaret Vekili	
M. ERKMEN	A. ÇETİNKAYA	N. TOPÇUOĞLU	

Karar sayısı : 51

1 — Doğrudan doğruya müstahsilinden ipek kozası mübayaası için. 3780 sayılı millî korunma kanununun 26 ıncı maddesine müsteniden, Ticaret vekâleti emrine 500.000 (beş yüz bin) liraya kadar bir kredi tahsis olunmuştur.

2 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Resmî gazete No : 4599

No :	Başlığı	Düstur	tertîp	Cilt	Sahife	Resmî G. No :
3780	Millî korunma kanunu		3	21	483	4417

**Damğa Resmi Kanununun bazı hükümlerinin değiştirilmesi-
ne ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun**

Kabul tarihi: 3 Kânunusani 1940

[Resmî Gazete ile neşir ve ilanı : 10 Kânunusani 1940 — Sayı : 4406]

Kanun No : 3765

Madde 1 — 23-5-1928 tarihli ve 1324 sayılı Damga Resmi Kanununun 11 inci maddesinin 3478 sayılı kanunla değiştirilen 68 inci numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

	<u>L.</u>	<u>K.</u>
68 — Dağıtılan basılmış ve basılmamış ilânnameler Başka gazete ve mecmualar gibi satışı mutad olmayıp: 1) Sinamalarda gösterilen veya ileride gösterilecek olan filimler hakkında reklâmı ihtiva eden gazete ve mecmua şeklindeki matbualar 2) İlânları yazısından fazla veya ilânları yazısından az olmakla beraber yazıları daha ziyade bazı ilân- larla reklâmını yaptığı hususlara dikkat ve rağbet celbine matuf gazete ve mecmua şeklindeki mat- bualar	—	0,25

İlânname sayılır. Bunların gazete veya mecmua
vasfında olması ve üzerlerinde fiat gösterilmesi ilân-
name mahiyetlerini değiştirmez.

Bu numarada yazılı ilânnameler, müteaddid
ilânları muhtevi olduğu takdirde her ilân, ayrı ayrı
bu numaradaki resme tabidir.

Madde 2 — Aynı kanunun II inci maddesine aşağıda
yazılı 93, 94 ve 95 inci numaralar eklenmiştir :

	<u>L.</u>	<u>K.</u>
93 — Fenni güzlükçülük ruhsatnameleri.	1	—
94 — Veteriner tababette kullanılan tıbbî ve ispençî- yarı müstahzarlar için verilen ruhsatnameler	1	—
	<u>L.</u>	<u>K.</u>
95 — Sinamalarda gösterilen reklâm filimleriyle perde üzerinde aksettirilmek suretile teşhir olunan ilânlar	—	50

984

Bu resim bir reklâm filminin veya ilânın bir sinamada en çok yedi gün gösterilmesi mukabilinde alınır. Aynı reklâm filminin veya ilânın bu müddetten fazla gösterilmesi halinde her yedi gün ve küsuru için ayrıca ellişer kuruş resim alınır. Reklâm filminin veya ilânın müteaddid kopyeleri çıkarılarak başka başka sinamalarda gösterildiği takdirde her biri de yukarıki esaslar dairesinde ayrıca resme tabidir.

Madde 3 — Aynı kanunun 11 inci maddesinin 3478 sayılı kanunla değiştirilen 59 uncu numarasının parantez içindeki bendine (ve alelumum ticarethaneler) kelimelerinden sonra (Bütün cemiyet ve kulübler) kelimeleri eklenmiştir.

Madde 4 — Aynı kanunun 19 ve 22 inci maddelerindeki (17 inci maddenin 2 inci ve 3 üncü) kelimelerinden sonra (Ve 4 üncü) kelimeleri eklenmiştir.

Madde 5 — Aynı kanunun 32 inci maddesine aşağıda yazılı 78 ve 79 uncu numaralar eklenmiştir:

78 - Umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen daire ve müesseseler, menafii umumiyeye hadim cemiyetler, ticaret, sanayi ve zirai odaları tarafından münhasıran memleket mahsulât ve mamulâtının reklâmını ihtiva etmek ve her hangi bir ticarî veya sanai müesseseye taallûk eylememek üzere tertib olunan her türlü levha ve afişlerle aynı teşekküller tarafından Türk ihracat müesseselerinin münhasıran isim ve ticaret ünvanlarile adreslerini ihtiva etmek ve başkaca müesseselerin iştigal mevzularına taallâk eden mevad hakkında herhangi bir ilânı havi bulunmamak üzere neşredilecek kitap, risale ve mecmualar.

79 - Cümhuriyet Halk Partisi ile amme menfaatlerine hadim cemiyetlerin her türlü muamelelerinde tanzim olunacak bütün evrak ve senedlerle ilânlardan, damga resmi bu teşekküller tarafından ödenmesi lâzım gelenler.

Madde 6 — Aynı kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

Sinemalarda gösterilen reklâm filimlerle perde üzerine aksettirilen ilânlanların damga resmi, gösterilmeye başlamadan evvel ödenir. Bunun için alâkadarlar iki nüsha beyanname ile bağlı oldukları varidat dairelerine müracaatla filmin veya ilânın tasvir ettiği mevzuu ve ihtiva ettiği yazıları ve hangi tarihten hangi tarihe kadar hangi sinemalarda gösterileceğini bildirerek resmini öderler. Bu beyannamelerin bir nüshası resmin alındığına dair icabeden meşruhat

verilerek kendilerine iade olunur. İkinci nüsha beyannameler damga ve tayyare resmine tabi değildir.

Madde 7 — Aynı kanunun 44 üncü maddesine aşığıdaki 10 uncu numara eklenmiştir:

10 Damga resmi ödenmemiş olan reklâm filimleriyle ilânlar sine-malarda gösterilemez. Buna riayet edilmediği takdirde ödenmeyen damga resmi ile bunun on misli cezası ödenmemiş filim veya ilânı gösteren sinema sahibinden alınır.

Madde 8 — Aynı kanunun 52 inci maddesi aşığıdaki şekilde de-ęiştirilmiştir:

Bu kanuna muhalif hareketten dolayı tarholunacak damga resmi ve cezaları makbuz mukabilinde tahsil olunur.

Madde 9 — Aynı kanunun 69 uncu maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanuna muhalif hareketten dolayı aranması lâzım gelen dam-ga resmi ve cezaları; resmin ifası lâzım geldiği ve müddetli evrak ve senedlerde müddetin bittiği tarihin müsadif olduğu malî yılı ta-kib eden beş yıl içinde tarholunmadığı ve tarhedilip de kat'ileştiği malî yılı takip eden yıldan itibaren beş yıl içinde tahsil edilmediği takdirde müruru zamana uğrar. Ecnebi memleketlerde bulunanlar için bu müddetler on senedir.

Kanunda yazılı maktu para cezaları Türk Ceza Kanununda yazılı müruru zamana tabidir.

Resim ve cezası müruru zamana uğrayan evrakın hükmünden istifade edilmek istenildiği takdirde damga resminin peşine öden-mesi mecburîdir.

Madde 10 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 11 — Bu kanun hükümlerinin icrasına Maliye Vekili me-murdur.

**Damga Resmi Kanununun bazı hükümlerini değiştiren
3765 sayılı Kanunun sureti tatbiki hakkında izahname**

Damga Resmi kanununun bazı hükümlerini değiştiren 3765 sayılı ve 3/1/1940 tarihli kanunun bir sureti bağlı olarak gönderilmiştir. Bu kanunla, Damga Resmi Kanununda yapılan değişiklikler aşağıda izah edilmiştir:

1 — Kanunun birinci maddesi, Damga Resmi Kanununun maktu resme tâbi evraka taallûk eden 11 inci maddesinin 68 inci numarasını değiştirmiştir. Bu numara daha evvel 3478 sayılı kanunla değiştirilmiş ve «Başka gazete ve mecmualar gibi satışı mutat olmayıp ilânları yazısından fazla ve yazıları daha ziyade bazı ilânların muhteviyatına dikkat ve rağbet celbine matuf olan gazete şeklindeki matbualarla ilâvelerin» ilânname sayılacağı tasrih edilmiştir.

Bu defa yapılan değişiklik, sinemalarda, mecmua şeklinde tertib edilerek damga resminden kaçırılmakta olan ve 3478 sayılı kanunla bu numaraya eklenen fıkranın şumulüne giren ilânların, fıkra metninde daha sarîh olarak yazılmasını temine matuftur. 68 inci numaranın yeni şekline göre:

I) Sinemalarda gösterilen veya ileride gösterilecek olan filimler hakkında reklâmı ihtiva eden gazete ve mecmua şeklindeki matbualar.

II) İlânları yazısından fazla veya, ilânları yazısından az olmakla beraber yazıları daha ziyade bazı ilânlarla reklâmını yaptığı hususlara dikkat ve rağbet celbine matuf gazete ve mecmua şeklindeki matbualar.

İlânname sayılmaktadır. Bunların gazete ve mecmua vasfında olması ilânname mahiyetini değiştirmeyeceği fıkra tasrih edilmektedir. Gazete ve mecmua vasfında olması ibaresile, bunların Matbuat kanunu hükümleri dairesinde mes'ul müdür gösterilmek ve ruhsat alınmak suretile çıkarılmış ve gazete veya mecmua şeklinde tertib edilmiş olmaları kastedilmiştir. Binaenaleyh bunlar, bu şekilde çıkarılmış olsa ve hatta üzerlerinde fiat yazılı bulunsa bile ilânname

200

sayılarak, 68 inci numara mucibince resme tâbi tutulacaklardır. Bu nevi gazete ve mcmua şeklindeki ilânların mahiyetleri 3478 sayılı kanuna ait izahnamenin 73 üncü ve müteakib sayfalarında tafsilen izah edilmiş olup yeni kanunla yapılan değişiklik münhasıran bunların mahiyetlerini daha iyi tebarüz ettirmeğe ve sinemalarda yapılanları fıkradaki umumî mahiyetteki hükümden ayrı olarak zikreylemek suretile her türlü ipham ve tereddüdlere izale etmeğe matuf bulunduğundan burada, bu matbuaların mahiyeti hakkında yeniden izahat verilmesine lüzum görülmemiştir.

68 inci numaranın diğer hükümleri yeni kanunla da aynen ipka edilmiştir.

2 — Yeni kanunun 2 inci maddesi, Damga Resmi Kanununun maktu resme tâbi evrakı sayan 11 inci maddesine yeniden 93,94 ve 95 inci numaraları eklemektedir. Bu numaralarla resme tâbi tutulan evrak da şunlardır;

Numara : 93

Bu numara, fennî gözlükçülük ruhsatnamelerini bir lira maktu resme tâbi tutmaktadır. 3728 sayılı kanunun birinci maddesinin D fıkrası mucibince fennî gözlükçülük yapmak isteyenlere Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince ruhsatname verilmektedir. İşbu ruhsatnameler, bu kerre 11 inci maddeye eklenen 93 üncü numara mucibince bir lira damga resmine tâbi tutulmuşlardır.

Numara : 94

Bu numara veteriner tababette kullanılan tıbbî ve ispençiyarî müstahzarlar için verilen ruhsatnameleri resme tâbi tutmaktadır. Beşerî tababette kullanılan tıbbî ve ispençiyarî müstahzarlara aid ruhsatnameler, 11 inci maddenin 91 inci numarasının H fıkrası mucibince resme tâbi tutulmuş ve fakat veteriner tababette kullanılan müstahzarlara aid ruhsatnameler hakkında ayrıca hüküm konulmamıştı. Bu kerre 11 inci maddeye ilâve olunan 94 üncü numara ile bu ruhsatnameler de bir lira damga resmine tâbi tutulmuşlardır.

Numara : 95

Bu numara, sinemalarda gösterilen reklâm filimleriyle perde üzerine aksettirilmek suretile teşhir edilen ilânlar için hususî bir hüküm vaz'etmektedir. Bilindiği üzere, bu kanunun mer'iyetinden evvel, sözü geçen ilânlar, 11 inci maddenin 72 nci numarası mucibince metre murabbai esasına göre resme tâbi bulunmakta idi. Sinema perdelerine aksettirilerek teşhir olunan ilânlarla bir filim şeklinde tertib edilmiş olan reklâm filimlerinin 72 inci numara mucibince res-

me tâbi tutulması bunlar için ağır bir mükellefiyet ihdas ettiği gibi müteharrik bulunan bu ilânların metre murabbai esasına göre resimlendirilmesi de hayli müşkilâtı mucib olduğundan, yeni kanun, bunların hususiyetini nazara alarak, bunlardan alınacak resim miktarı ile resmin sureti istifası hakkında bu numara ile ayrıca hüküm vaz etmiştir. Binaenaleyh kanunun mer'iyete girdiği tarihten itibaren reklâm filimlari ile sinema perdelerine aksettirilmek suretile teşbir olunan ilânlardan bu yeni hüküm dairesinde resim alınacaktır.

Yeni kanun hükmüne göre, sözü geçen reklâm filimleriyle ilânlardan, uzunlukları her ne miktara baliğ olursa olsun bir sinemada en çok yedi günlük teşhiri mukabilinde 50 kuruş damga resmi alınacaktır. Bunlar, yedi günden fâzla gösterildiği takdirde her yedi gün ve kûsuru için ayrıca 50 şer kuruş resme tâbidir. Resim, her yedi gün ve kûsuru için alınacağına göre, reklâm filmi veya ilân, yedi günden daha az bir müddet gösterilmiş olsa dahi, 50 kuruş resme tâbi bulunmaktadır.

Aynı reklâm filmi veya ilânın, müteaddid kopyeleri çıkarılarak başka başka sinemalarda gösterilir ise, bu kopyelerin her biri de aynı esaslar dairesinde ayrıca resme tâbidir.

3 — Yeni kanunun 6 ıncı maddesi bu reklâm filimleriyle ilânların damga resimlerinin ne suretle ifa edileceği hakkında da, Damga Resmi Kanununun 41 inci maddesine bir fıkra eklemiştir. Bu fıkra hükmüne göre:

a) Sözü geçen filim ve ilânların damga resmi, bunların sinemada gösterilmesine başlanmadan evvel, makbuz mukabilinde malsandığına ödenecektir.

b) Bu nevi filim ve ilân sahipleri, damga resmini ödemek için filim veya ilânın hangi mevzuu tasvir ettiğini, içinde ne gibi yazılar bulunduğunu, ve hangi tarihten hangi tarihe kadar hangi sinemalar da gösterileceğini iki nüsha beyanname ile, bağlı oldukları varidat dairesine bildirmek ve resmini ödemek mecburiyetindedirler. Bu beyannameler, Damga Resmi Kanununun 11 inci maddesinin 38 inci numarasına dahil olduklarından 15 kuruş resme tâbidir. Ancak yeni kanun ikinci nüsha beyannameyi resimden muaf tutmuştur.

c) Varidat daireleri böyle bir müracaat vukuunda, beyannamede yazılı müddete göre her yedi gün ve kûsuru için ellişer kuruş hesabı ile, alınması lâzımgelen damga resmini tahakkuk ettirerek bir tahsilât müzekkeresiyle vezneye teslim ettirdikten sonra, beyannamelerden pullu olan asıl nüshasını resmin evrakı müsbitesi olarak muhafaza ve resimden muaf olan ikinci nüsha beyannameye alınan resim miktarı ile makbuz tarih ve numarasını derç ve resmi mühür ve imza ile tasdik ettikten sonra filim veya reklâm sahibine iade ederler.

d) Sinemalarda gösterilen reklâm filimlerle Perdeye aksettirilmek suretile teşhir olunan ilânların damga resmi ödenmiş olup olmadığı, 2 inci nüsha beyannamelerin tedkiki suretile kontrol edilir. Kontrol, ibraz olunan beyannamede münderiç malûmatın; gösterilen filme ve ya ilâna mutabık olup olmadığı ve kontrolün yapıldığı tarihe göre, resmin ödenmiş bulunup bulunmadığı araştırılmak suretile yapılır. Meselâ, herhangi bir sinemada 12/1/1940 tarihinde bir kontrol yapılmış olduğunu ve gösterilen filme aid beyannamede filmin 15/1/1940 tarihine kadar iraeşi mukabilinde resminin alındığı varidat dairesince tasdik edilmiş bulunduğunu farzederek hadisede resmin ödenmiş olduğu anlaşılır.

Yapılan kontrolda beyannamede son irae tarihinden sonra filmin gösterilmekte olduğu veya bu filme aid resmin ödenmemiş bulunduğu anlaşılırsa keyfiyet zabıt varakasile tesbit olunur ve filmin hangi tarihten beri gösterilmekte olduğu da tabkik ve tesbit edilerek zabıt varakasına dercedilir.

4 — Yeni kanun 7 inci maddesi, resmi ödenmemiş olan reklâm filim veya ilânlarından dolayı tatbik edilecek cezai müeyyide hakkında, Damga Resmi Kanununun 44 üncü maddesine 10 numaralı bir fıkra eklemektedir. Bu fıkra hükmüne göre resmi ödenmemiş olan reklâm filim ve ilânları sinemalarda gösterilemez. Buna riayet edilmezse, damga resmi ile on misil cezası, resmi ödenmemiş olan reklâm filim ve ilânını gösteren sinema sahibinden alınır.

Damga Resmi Kanununun 7 inci maddesile ilânların damga resmi mükellefiyeti, ilân sahiplerine tahmil edilmiş olmakla beraber yeni kanunla 44 üncü maddeye eklenen fıkrada resim ve cezanın sinama sahibinden alınacağı tasrih edilmiş olduğundan resmi ödenmemiş reklâm filimlerle ilânlara tesadüf edildiği zaman tutulacak olan zabıt varakalarında resim ve cezanın mükellefi hanelerinde, sinama sahibinin gösterilmesi icabeder.

Resim ve cezanın sureti hesabına gelince: Resmi ödenmemiş reklâm filminin gösterilmeğe başlandığı tarih olarak tesbit edilen tarihten zabıt varakasının tutulduğu tarihe kadar geçmiş olan her yedi gün ve küsuru için ellişer kuruş resim ve bunun on mislide ceza hesap olunur.

Kanun, resmi ödenmemiş reklâm filimlerle ilânların sinemalarda gösterilmesini men ve hilâfına hareket edildiği takdirde resim ve cezanın sinama sahibinden alınacağını tasrih etmiş olduğundan, sinama sahiplerinin, gösterecekleri reklâm filimle ilânların resmi ödenmiş olup olmadığını, evvelden tahkik etmeleri ve resmin ödendiğine dair varidat dairesinden tasdikli ikinci nüsha beyannameleri de filmin

gösterildiği müddetçe, sinemada muhafaza ve alâkadar memurlara ibraz etmeleri lâzım gelir.

5 — Yeni kanunun 3 üncü maddesi ile, Damga Resmi Kanununun 11 inci maddesinin 59 uncu numarasına (ve alelûmum ticarethaneler) kelimelerinden sonra (bütün cemiyet ve kulüpler) kelimeleri eklenmiştir.

Bilindiği üzere 11 inci maddenin 59 uncu numarası, esas itibarile makbuz ve ibra senetlerinin tâbi oldukları damga resmine aid olup 3478 sayılı kanunla tadil edimiştir. Bu fıkra mucibince makbuz ve ibra senetleri maktu resme tâbi olmakla beraber, bunlardan bir kısmı, istisnaen nisbî resme tâbi tutulmuştur. Nisbî resme tâbi makbuzlar, fıkranın sonunda parantez içinde gösterilmiştir. Bu fıkra da yazılı (Bankalar ve bilcümle şirket ve kumpanya ve fabrikalar ve matbaalar ile sanayi tezgâhları ve ticarethaneler memurun ve müstahdeminin maaş, ücret, ikramiye ve harcırah namile almakta oldukları mebalîge mukabil verecekleri makbuzlar) ibaresi, 3478 numaralı kanunla (Bankalar, şirketler, fabrika ve imalâthaneler, matbaalar ve alelûmum ticarethaneler mem'ur ve müstahdemlerinin ve şirketlerde meclisi idare reis ve azalarının ve murakıpların maaş, ücret, yevmiye, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat, tekaüd, yetim ve dul maaşı ve temettü ikramiyesi gibi her ne nam ile olursa olsun hizmet mukabili aldıkları paralar için verecekleri makbuzlar 12 inci madde mucibince nisbî resme tâbidir.) şekline konulmuştu. İşte yeni kanunun üçüncü maddesi, bu ibarede sayılan müesseseler arasına (Bütün cemiyetlerle kulüpler) i de idhal etmektedir.

Yapılan tadil ile ibare şu şekli almıştır:

«Bankalar, şirketler, fabrika ve imalâthaneler, matbaalar ve alelûmum ticarethaneler, bütün cemiyet ve kulüpler memur ve müstahdemlerinin ve şirketlerde meclisi idare reis ve azaların ve murakıpların maaş, ücret, yevmiye, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat, tekaüd, yetim ve dul maaşı, temettü ikramiyesi gibi her ne nam ile olursa olsun hizmet mukabili aldıkları paralar için verecekleri makbuzlar 12 inci madde mucibince nisbî resme tâbidir.»

Bu tadil ile hasıl olan netice şudur:

Şimdiye kadar 59 uncu numaranın parantez içindeki fıkrasında sayılan müesseseler arasında cemiyet ve kulüpler zikredilmemiş olduğu cihetle bu cemiyete ve kulüplerin memur ve müstahdemlerinin hizmet mukabili aldıkları paralar için verdikleri makbuzlar 59 uncu maddenin umumî hükmü mucibince, paranın miktarına göre iki veya

beş kuruş damga resmine tâbî bulunmakta idi. Yeni kanun, cemiyet ve kulüpleri de 59 uncu maddenin parantez içindeki fıkrasında sayılan müesseseler arasına idhal etmiş olduğundan, kanunun mer'iyete girdiği tarihten itibaren cemiyet ve kulüplerin memur ve müstahdemlerine hizmet mukabili veracekleri paralar için tanzim olunacak makbuzlarda nisbî resme tâbidir.

Kanunda (Bütün cemiyet ve kulüpler) tabiri kullanılmıştır. Bu tabir, Cemiyetler Kanununa göre teşekkül etmiş olan bilûmum cemiyet ve kulüpleri şumulüne almaktadır. Siyasî bir cemiyet olan Cümhuriyet Halk Partisi, umumî menfaatlara hadim cemiyetler (Kızıllay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Türk Hava Kurumu, Türk Maarif cemiyeti, Verem Mücadele Cemiyeti) bunlar haricinde kalan diğer bilûmum cemiyetler ve kulüpler, bu tabirin şumulüne girmektedir. Binaenaleyh bu cemiyetlerin memur ve müstahdemlerine verecekleri maaş, ücret, yevmiye, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat, tekaüd, yetim ve dul maaşı vesair her ne nam ile olursa olsun hizmet mukabili verecekleri bilûmum paralar için bu memur ve müstahdemlerden alacakları makbuzlar nisbî resme tâbî tutulacaktır. 3478 numaralı kanunun 24 üncü maddesi, bu paralar hakkında da caridir.

6 — yeni kanunun 4 üncü maddesi, Damga Resmi Kanununun 19 ve 22 inci maddelerine, bu maddelerde yazılı (17 inci maddenin 2 ve 3 üncü) kelimelerinden sonra (ve 4 üncü) kelimelerini ilâve etmek tedir. Bu ilâvenin sebebi şudur :

Bilindiği üzere, Damga Resmi Kanununun, sigortaların damga resmine taallûk eden 17 inci maddesini 3478 sayılı kanunla tadil edilerek yangın, nakliyat, kaza ve hayat sigorta branşları arasına bir de ziraat sigortalar idhal edilmiş ve bunlar da, sigorta ile temin edilen meblâğ üzerinden resme tâbî tutulmuştu. Bu suretle 17 inci maddede, tadilden evvel 3 fıkra halinde iken, tadilden sonra dört fıkradan terekküp etmiştir. Halbuki kanunun müemmen meblâğ üzerinden resme tâbî sigortalardan resmin sureti isdifasına dair olan 19 ve 22 inci maddeleri buna mütenazıran tadil edilmemiş olduğundan, bu maddelerde 17 inci maddenin yalnız 2 inci ve 3 üncü fıkralarındaki sigortalardan bahsedilmekte ve 4 üncü fıkradaki sigortalara aid damga resminin üzerinden alınacağı meskût kalmakta idi. İşte bu boşluğu doldurmak üzere yeni kanun, 19 ve 22 inci maddelere, 17 inci maddenin 4 üncü fıkrasındaki sigortaları da ilâve etmiştir.

7 — Yeni kanunun 5 inci maddesi, Damga Resmi Kanunun resimden muaf evrakı sayan 32 inci maddesine 78 ve 79 numaralı iki fıkra ilâve etmiştir. Bu fıkralarla resimden muaf tutulan evrak şunlardır:

Numara : 78

Bu fıkra, II inci maddenin 68 inci numarasının (2) işaretli bendinde (İlânları yazısından fazla veya, ilânları yazısından az olmakla beraber yazıları daha ziyade bazı ilânlarla reklâmını yaptığı hususlara dikkat ve rağbet celbine matuf gazete ve mecmua şeklindeki matbualar) hükmile resme tâbi tutulan ilânlar arasından:

A) Memleket mahsulât ve mamulâtının reklâmını ihtiva eden her türlü levha ve afişleri,

B) Türk ihracat müesseselerinin isim ve ticaret ünvanlarıyla ad reslerini ihtiva etmek üzere neşredilecek kitap, risale ve mecmuaları,

Damga resminden muaf tutmaktadır. Ancak bu muafiyet mutlak değildir. Bu levha ve afişlerle, kitab, risale ve mecmuaların resimden muaf olmaları, bazı şartların tahakkukuna bağlıdır. Bu şartlar şunlardır:

1) Bu levha ve afişlerle kitap, risale, ve mecmualar umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen daire ve müesseseler, menafii umumiye hâdim cemiyetler, ticaret, ziraat ve sanayi odaları tarafından neşredilmiş olacaktır.

2) Her hangi bir sınaî veya ticarî müesseseye taallûk etmeyecek. ihracat müesseselerinin iştigal mevzularına mûtaallık mevât hakkında her hangi bir ilânı havi bulunmayacaktır.

Bu şartlar tahakkuk etmedikçe, mezkûr levha afişlerle, kitap, risale ve mecmualar, muafiyetten istifade edemezler. Bazı misaller:

1) Malatya kaysılarının veya İzmir üzüm ve incirlerinin güzelliğini ve nefasetini göstermek üzere bu mahallerin ticaret odalarınca yaptırılmış olan renkli veya renksiz resim veya yazıları havi levha ve afişler resimden muaftır. Ancak bu levha afişlerde, bu üzüm veya kaysıların filan veya falan ticarethanede bulunabileceği hakkında bir kayıd mevcut olduğu takdirde, muafiyet mevzubahs olamaz.

2) Memleketteki fındık ihracat ticaretile iştigal eden müesseselerin yalnız isim ve ticaret ünvanlarını ve adreslerini muhtevi olmak üzere, Tarabzon Ticaret odası tarafından neşredilmiş olan bir risale, resimden muaftır. Ancak bu risalede, isimleri ve ticaret ünvanları gösterilen müesseselerden filan veya falan ticaret hanenin reklâmı da yapılmış olduğu takdirde, mezkûr risale, II inci maddenin 68 inci numarasının 2 inci fıkrasına göre resme tâbi tutulmak lâzım gelir.

Numara : 79

Bu numara, Cumhuriyet Halk Partisile âmmе menfaatlerine hâdim cemiyetlerin her türlü muamelelerinde tanzim olunacak bütün evrak

ve senetlerle ilânlardan, damga resmi bu teşekküller tarafından ödenmesi lâzım gelenlere, muafiyet vermektedir.

Damga Resmi kanununun 7 inci maddesi mucibince, efradın birbirlerine verecekleri evrakın damga resmi mükellefiyeti, evrak imza edenlere ve ilânların resim mükellefiyeti de, bunları tevzi veya teşhir ettirenlere teveccüh etmektedir.

Binaenaleyh Cumhuriyet Halk Partisile umumî menfaatlara hâdim cemiyetler tarafından, her türlü muamelelerinde tanzim olunacak bilûmum evrakta ve ilânlardan, damga resmi mükellefiyeti bunlara teveccüh edenleri, resimden muaftır. Bu evrak arasına, resme tâbi olan her nevi evrak dahil bulunmaktadır. Makbuz, mukavelename, taahhûtname, borçsenedi, çek ve emsali bütün evrak bu meyandadır.

Burada bir notkanın tavihine ihtiyaç vardır. Muafiyet, münhsıran Cumhuriyet Halk Partisine ve menafii umumiyeye hadim cemiyetlere verilmiş olduğundan bu cemiyetlerle muamele yapanlar tarafından tanzim ve imza olunacak olan evrak bu muafiyetin şumulüne girmez. Bu ciheti bir misal ile izah edelim:

Cümhuriyet Halk Partisinin memur ve müstahdemlerine vereceği ücret, harcırah vesaire gibi hizmet mukabili paralar için onlardan alacağı makbuzların damga resmi mükellefiyeti, bu makbuzları imza edecek olan memur ve müstahdemlere teveccüh edeceğinden bu makbuzlar resme - bu umumî yazının beşinci maddesinde izah edildiği üzere nisbî resme - tâbidir.

Cumhuriyet Halk Partisinin, azasından alacağı duhuliye veya aidat mukabilinde bu azaya vereceği makbuzların damga resmi mükellefiyeti, bunları imza edecek olan partiye teveccüh ettiğinden bunlar resimden muaftır.

Umumî menfaatlara hâdim cemiyetlerden olan Kızılayın mübayaa ettiği eşya ve malzeme mukabilinde bu malı satan ticarethane tarafından tanzim olunacak fatura ve bedelinin tahsili mukabilinde verilecek makbuzun damga resimleri mükellefiyeti, bunları imza edecek olan ticarethaneye teveccüh edeceğinden bunlar resme tâbidir.

Kızılay Cemiyetinin, yardım tahsisatı olarak, Maliye Vekâletinden alacağı tahsisata mukabil vereceği makbuzun damga resmi mükellefiyeti, cemiyete terettüp ettiğinden bu makbuz resimden muaftır.

Mukavelename gibi iki tarafın imzasını havi olan evrakın damga resmi mükellefiyeti, bunu imza edenlere terettüp etmekte olup bunlardan birinin resimden muaf olması diğerinin mükellefiyetini bertaraf edemeyeceğinden, bu fıkra da sayılan teşekküllerle diğer efrat arasında

teati olunan mukavelenameler bu fıkraya ithalen resimden muaf tutulamaz. Bunu imza edenlerden Cumhuriyet Halk Partisi ile menafii umumiyeye hâdim cemiyetler, bu fıkra mucibince resimden muaf olduklarından, mukavenameden dolayı alınması lâzım gelen damga resminin, mukaveleyi imza eden diğer âkid tarafından ödenmesi icabeder.

Halkevleri müstakil bir teşekkül olmayıp Cumhuriyet Halk Partisinin Kültür kolunu teşkil ettiklerinden Cumhuriyet Halk Partisi tabiri içinde Halkevleri de dahildir. Binaenaleah Halkevlerinin tanzim ve imza edeceği evrak hakkında da bu fıkra hükmü caridir.

8 — Yeni Kanunun 8 inci maddesi, Damga Resmi Kanununun 52 inci maddesini değiştirmektedir. Kanuna muhalif hareketten dolayı istifası icabeden damga resmi ve cezalarının, 3478 sayılı kanunla tadil edilen 67 inci madde mucibince tahsili emval kanununa tefikan tahsili lâzım gelmesine rağmen 52 inci maddenin değiştirilmemiş olmasından dolayı, damga resminin pul olarak alınıp zabıt varakalarına ilsakı ve cezanın da nakden tahsili suretiyle muamele ifa edeceği 3478 sayılı kanunun sureti tatbikine dair olan izahnamenin 17 inci maddesinin E fıkrasında beyan edilmiştir.

Resim ve cezaların tahsilindeki bu ikilik, hem müşkilâtı mucip olmakta hem de mahzurlu bulunmakta olduğundan, yeni kanunun 8 inci maddesile, Damga Resmi Kanununun 52 inci maddesi değiştirilerek kanuna muhalif hareketten dolayı tarholunacak damga resmi ve cezalarının makbuz mukabilinde tahsil olunacağı hükme bağlanmıştır. Binaenaleyh bundan böyle damga resmi ifa edilmemiş veya noksan ifa olunmuş veyahut iptal muamelesi kanuna muhalif yapılmış olan evraktan (Dolayı tarhedilen resim ve cezalar, doğrudan doğruya makbuz mukabilinde nakden tahsil olunacak ve alâkadarlardan pul alınmayacaktır. Bu itibarla resim ve cezanın tahsilinde, tahsilât servislerince yapılacak muameleye dair, 3478 sayılı kanuna aid izahnamenin 17 inci maddesinin E fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

E) Tahakkuk eden resim ve cezalarla masrafların, tahsilât servisine ne suretle bildirileceği ve tahsilât servisi tarafından bu hususta ne suretle muamele yapılacağı aşağıda izah edilmiştir.

1) Tahakkuk ettirilen resim, ceza ve masraflar için varidat-dairelerince köy ve mahalle itibariyle bir nüsha müfredat cetveli tanzim ve bu cetvel tahakkuk bordrosile birlikde tahsilât dairesine tevdi olunur.

Müfredat cetvelinde resme, cezaya ve masrafa aid olmak üzere üç sütun açılır. Tahakkuk bordrosuna da bu üç nev'i varidat ayrı ayrı dercedilir. Masraf olarak tahakkuk eden miktar tahsil edildiğin-

de varidat bütçesinde hasılatı müteferrikaya irad kaydedilmesi icap edeceğinden tahakkuk bordrosunda varidatın nev'i hasılatı müteferrika olarak gösterilir.

2) Varidat dairesinden, yukarıdaki esaslara göre tanzim edilerek verilecek olan müfredat cetveli ve tahakkuk bordroları tahsilât dairesine geldiğinde res'm, ceza ve masraf (Hasılatı müteferrika) sütunlarında yazılı miktarların yekûnu doğru olarak yapılmış ve tahakkuk bordrosuna keزالık doğru olarak nakledilmiş bulunup bulunmadığı noktaları tetkik edilerek doğruluğu anlaşıldıktan sonra tahsil şubesi olan yerlerde tahsil şube kâtipleri, tahsil şubesi olmayan veya şube mıntakası haricinde kalan yerlerde de tahsilât kâtipleri tarafından müfredat cetvellerinin resim, ceza ve masrafa taallük eden miktarları beşinci tahsilât müfredat defterinin tahakkuk sayfasıda ve şube haricinde kalan yerlerde başkaca tahsildar takip müfredat defterine, tahakkuk bordroları muhteviyatı da şube esas defterinin, şube olmayan veya şube mıntakası haricinde kalan yerlerde tahsil daireleri icmal defterinin, tahakkuk tablolarına usulü dairesinde kaydedilir ve müfredat cetvelile tahakkuk bordroları bunlara mahsus dosyalarda saklanır. Bu suretle tahakkuk kayıtları icra edilecek olan resim, ceza ve masrafların takip ve tahsil şekli tahsili emval kanununa tevfikân tahsili lâzım gelen diğer vergi ve resimlerden farklı olmadığından bunlar hakkında mevzu usul dairesinde takibat icra ve paranın makbuz mukabilinde tahsili temin olunur.

Cezadan bir kısmı, tahakkuk kayıt edildikten sonra borçlunun müracaatı üzerine vekâletce affedilmiş bulunursa affedilen miktarın varidat dairelerince terkinin icra edilmekle beraber usulen tanzim ve tahsilât dairesile muhasebeye tevdi edilecek tenzil emirlerine müsteniden mezkûr dairelerdeki tahakkuk kayıtlarından tenzil olunur.

3) İstanbulda tahakkuk muamelesi, pul müdürlüğündeki teşkilât tarafından ifa edilerek cetvellere ait olduğu tahsil şubelerine gönderilir ve şubelerce de yukarıdaki esaslara göre hareket edilerek resim ceza ve masrafların tahsili takip ve temin olunur.

Eski hükme göre aynen tahsili lâzımgelen resimler için evvelce tahsilât servislerine verilmiş olan zabıt varakalarından, muhteviyatı kanunun neşri tarihi olan 10/1/1940 tarihine kadar pul olarak tahsil edilmemiş bulunanlar evvelce iki nüsha olarak verilmiş bulunan müfredat cetvellerinin ikinci nüshalarına rapten varidat dairelerine iade olunacaktır.

9 — Yeni kanunun 9 uncu maddesi, Damga Resmi kanunun 69 uncu maddesini değiştirmektedir. Damga resmi kanununun 69 uncu

maddesi pul cezayı nakdilerine ait müruru zaman hükmünü ihtiva etmekte idi. Maddede yalnız pul cezayı nakdileri için müruru zaman tasrih edilmiş ve fakat resim hakkında müruru zaman hükmü zikre dilmemiş olduğundan yeni kanunun meriyeti tarihine kadar resim hakkında 2656 sayılı kanunun 6 ıncı maddesi mucibince, tahsilinin taallük ettiği yılı takip eden 5 yıllık müruru zaman hükmü tatbik olunmakta idi.

Yeni kanun, 69 uncu maddeyi tadil ederek hem damga resmi hem cezaları için ayrı ayrı müruru zaman hükümleri vazetmekdedir. Yeni kanun, damga resmi ve cezaları için biri tahakkuk, diğeri tahsile taallük etmek üzere iki nevi müruru zaman tayin etmektedir, 69 uncu maddenin muaddel şekli şudur:

«Madde: 69 – Bu kanuna muhalif hareketden dolayı aranması lâzımgelen damga resim ve cezaları; resmin ifası lâzım geldiği ve müddetli evrak ve senetlerde müddetin bittiği tarihin müsadif olduğu malî yılı takip eden beş yıl içinde tarh olunmadığı ve tarh edilip de kat'ileştiği malî yılı takip eden yıldan itibaren beş yıl içinde tahsil edilmediği takdirde müruru zamana uğrar. Ecnebi memleketlerde bulunanlar için bu müddetler on senedir.

Kanunda yazılı maktu para cezaları Türk ceza kanununda yazılı müruru zamana tâbidir.

Resim ve cezası müruru zamana uğrayan evrakın hükmünden istifade edilmek istenildiği takdirde damga resminin peşinen ödenmesi mecburidir.»

Bu madde hükmüne göre, damga resmi kanununa muhalif hareketten dolayı aranması lâzımgelen damga resmi ve cezaları, resmin ifası lâzımgeldiği tarihin müsadif olduğu malî yılı takip eden beş malî yıl içinde tarholunmadığı takdirde müruru zamana uğrar. Müddetli evrak ve senetlerde müruru zaman, müddetin bittiği tarihin müsadif olduğu malî yılı takip eden malî yıldan başlar. Bu hüküm tahakkuk müruru zamanını göstermektedir.

Damga Resmi Kanunun 35 inci maddesi mucibince, kanunun istimal veya ibrazında ılsakını emreylediği evrakdan maada evrakın pulları, tanzim zamanında yapıştırılması mecburî olduğundan, bu nevi evrakın tahakkuk müruru zamanı mebdei, evrakın tanzim edildiği malî yılı takip eden yıldır. Kanunen, istimal veya ibrazında pullarının ılsakı emredilmiş olan evrakın müruru zaman mebdei ise istimal veya ibraz edildiği tarihin müsadif olduğu malî yılı takip eden yıldır. Müddetli evrak ve senetlerde ise müddetin bittiği tarihin müsadif olduğu malî yılı takip eden yıl, müruru zamana mebde teşkil eder. Bunları birer misal ile izah edelim:

1) Damga resmi kanunun 11 inci maddesinin 16 ıncı numarasında yazılı taahhütnameler için kanunda, resmen ifa zamanı hakkın-da hususî bir hüküm bulunmadığından bu taahhütnamelerin resmi, tanzimi zamanında üzerine damga pulu ılsakı suretile ifa edilmesi lâzım gelir. 25/9/1939 tarihinde tanzim edilmiş olan böyle bir taahhütnamenin resmi ifa edilmemiş olduğunu farzedelim. Bu varakadan aranması lâzımgelen damga resmi ve cezasının tahakkuk müruru zamanı başlangıcı 1 Haziran 1940 tarihi olup 1 Haziran 1945 tarihine kadar resim ve ceza tarh olunarak ihtarnâme ile mes'ulüne tebliğ edilmediği takdirde müruru zaman tahaddüs eder. Tarh muamelesi, tebliğ ile tamam olacağından kanuna muhalefet hakkında zabıt varakası tutulmuş olması müruru zamanın kesilmesi için kâfi olmayıp, tarhedilen resim ve cezanın bu müddet içinde mükellef ve mes'ulüne tebliğ edilmesi de lâzımdır.

2) 1/7/1940 Tarihinden itibaren bir sene müddetle akdedilmiş olan bir kira mukavelenamesinin resmi ifa edilmemiş olduğunu farzedelim. Bu mukavelename müddetli bir varaka olduğu cihetle, bunun tahakkuk müruru zamanı, müddetin bittiği 1/7/ 1941 tarihinin müsadif olduğu 1941 malî yılını takip eden 1942 malî yılından başlayarak 1946 malî yılı sonuna kadar devam eder. Bu müddet içinde resim ve ceza tarh ve mes'ullerine tebliğ edilmediği takdirde müruru zaman hadis olur.

3) Damga Resmi Kanununun 7 inci maddesi mucibince ecnebi memleketlerde tanzim olunup Türkiyeye irsal olunan evrak ve senetler resmi dairelere ibrazında, veya üzerine mürselünileybleri veya hamilleri tarafından devir ve ciro muamelesi yürütüldüğü takdirde resme tâbidir.

Marsilyada 18/5/1939 tarihinde tanzim ve Türkiyede X Bankasına gönderilen bir çekin Türkiyede 25/6/1940 tarihinde X Bankası tarafından diğer bir bankaya ciro edildiğini ve resmin ifa olunmadığını farzedelim. Bu çekin damga resmi, kanunen 25/6/1940 tarihinde ifa edilmesi lâzımgeldiğinden, resmin ifa edilmemesinden dolayı tarhı icabeden resim ve ceza için müruru zaman bu tarihi takip eden 1941 malî yılından başlar.

Tahsil müruru zamanı: 69 uncu maddenin muaddel şekline nazaran damga resmi ve cezaları için tahsil müruru zamanı, resim ve cezanın kat'ileştiği malî yılı takip eden malî yıldan itibaren beş yıldır.

Kanuna muhalif hareketten dolayı tarh olunan damga resmi ve cezaları, ya ihtarnamenin tebliği tarihinden itibaren 15 günlük itiraz müddeti içinde, buna itiraz edilmemesi, veyahut itiraz halinde sulh mahkemesince verilen hükmün kezalik müddeti içinde temyiz edilmemesi ve temyiz edildiği takdirde temyiz mahkemesince kat'i ve ni-

haf karara iktiran etmesi suretile kat'ileşir. İşte bu üç tarihten hangisinde, resim ve ceza kat'ileşmiş ise bu tarihlerin müsadif olduğu malî yılı takip eden yıldan itibaren beş yıl içinde tahsil edilmediği takdirde müruru zamana uğrar.

Yeni Kanunda tahakkuk ve tahsil müruru zamanları, tamamem diğer vergilerdeki müruru zaman hükümlerine mütenazır olarak tayin edilmiş olduğundan, bu müruru zamanlarda, aynen diğer vergilerdeki müruru zamanlar gibi kat'olunabilir. O vergilerdeki kat'ı sebepleri, aynen damga resmi ve cezası için mevzu müruru zaman hükümleri hakkında da caridir.

Yeni Kanun, 69 uncu maddede, maktu para cezaları için ayrı bir müruru zaman hükmü vaz'etmektedir. Şimdiye kadar verilen izahat damga resminin ifa edilmemesinden veya noksan ifa olunmasından vayahut pulların kanuna muhalif şekilde iptalinden dolayı resmin bir veya bir kaç misli veyahut yüzde onu gibi misil veya yüzde şeklinde tayin edilmiş olan cezalara aittir. Kanunda bu cezalardan başka 44 üncü maddenin 6 ncı fıkrasile 60 ncı maddede yazılı olduğu veçhile maktuan tayin edilmiş olan cezalar da mevcuttur. İşte bu maktu cezalar Türk Ceza Kanununun 102 ve 112 inci maddelerinde yazılı müruru zaman hükümlerine tâbidir. Bunların tahakkuk ve tahsil müruru zamanları ile alâkası yoktur.

Yeni kanunun 69 uucu maddesile, şimdiye kadar Damga Resmi Kanununda mevcut olmayan bir hüküm daha vaz'edilmiştir. Bu hükme göre, resim ve cezası müruru zamana uğrayan evrakın hükmünden istifade edilmek istenildiği takdirde, damga resminin peşinen ödenmesi mecburidir.

Binaenaleyh her hangi bir varakanın resmi ifa edilmemiş ve müruru zaman müddeti içinde tarh ve tahsil de edilmiş olduğu takdirde müruru zaman hadis olduktan sonra, bu varaka için resim ve ceza aranmasına imkân kalmazsa da, bu tarihten sonra, mezkûr varakanın hükmünden istifade edilmek istenildiği ve meselâ, her hangi bir ihtilâfın halli için davacı veya dava olunan tarafından mahkemeye ibraz edildiği takdirde, bu varaka ile ihticaç için damga resminin peşinen ödenmesi lâzımgelir. Varakanın hükmünden kim istifade etmek isteyorsa bittabi resmi de onun ödemesi icabeder. Resmi ödenmedikçe, bu varaka mahkemece hüccet olarak kabul edilemez.

10 — Yeni kanun 10-1-1940 tarihinde Resmi Gazete ile neşredilmiş olduğundan yapılan tadilat 10 uncu maddesi mucibince bu tarihten itibaren meriyete girmiştir.

Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun

Kanun No: 3914

Kabul tarihi: 21/8/1940

Madde 1 — 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 55,56, 57, 58, ve 59 uncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

BİRİNCİ FASIL

Hiyanet

Harp hiyaneti:

Madde 55 — (1) Seferberlikte veyahut Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda Türk Ceza Kanunun 129 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı cürümleri işleyenler veya işlemeğe teşebbüs edenler (Harb hiyaneti) cürümünden dolayı ölüm cezası ile cezalandırılırlar.

(2) Az vahim hallarde ölüm cezası yerine müebbed veyahut onbeş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilebilir. Maksud hasıl olursa her halde ölüm cezası veriler.

Millî Müdafaaya hiyanet:

Madde 56 — Bu maddede gösterilen fiilleri işleyenler ve bunlara teşebbüs edenler (Millî Müdafaaya hiyanet) cürümünden dolayı aşağıda yazılı cezalarla cezalandırılırlar:

A) Türk Ceza Kanununun 133 üncü maddesinde ve 136 ncı maddesinin siyasi ve askerî casusluğa dair üçüncü fıkrasında yazılı cürümleri işleyenlere Türk Ceza Kanununa göre ceza verilir. Bu cürümleri seferberlikte veyahut Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işleyenler veya işlemeğe teşebbüs edenler, 136 ncı maddenin son fıkrasında suçlunun taksirine müstenid olarak yazılı olan haller hariç olmak üzere, ölüm cezası ile cezalandırılır.

B) Doğru olması halinde askerî veya siyasi bir sır teşkil edecek olan evrak ve vesaiki vesair maddeleri Millî Müdafaaya hiyanet maksadile sahte olarak vücade getiren veya bu suretle vücade ge-

tirilmiş olduğunu bildiği halde bunları aynı maksadla bir başkasına bildiren veya tevdi edenler hakkında on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Fiil seferberlikte veyahud Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harp tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise failleri ölüm cezası ile cezalandırılırlar.

C) A ve B bendlerinde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını işlemek üzere iki veya daha ziyade kimseler aralarında ittifak ederlerse bunlardan her bir sekiz seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harp tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise failleri müebbet ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

D) A ve B bendlerinde yazılı hiyanet cürümlerini işlemeyi bir kimseden talep veya bu cürümleri işlemek için hizmetini arz veyahut böyle bir talebi veya arzı kabul edenler hakkında da bu bendlerde yazılı cezalar aynen verilir. Eğer böyle bir talep veya arz veya kabul yazılı şekilde vukubulmuşsa, bu yazının fail tarafından mücerret gönderilmiş olmasile cürüm tamam olur.

E) A, B bentlerinde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını işlemek üzere bir teşekkül kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ve böyle bir teşekküle yalnız iştirak edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harp tehlikesi mevcud olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise teşekkül kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler ölüm ve böyle bir teşekküle iştirak edenler müebbet veya on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

F) C, D, E, bendlerinde yazılı hallerde her hangi bir suretle olursa olsun cürümün işlenmesine mâni olan suç ortağı cezadan kurtulur.

G) (1) Türk Ceza Kanununun 127 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yazılı olan, millî menfaatler aleyhine yabancidan menfaat veya vaat kabul eden vatandaşla bu maksatla para veren veya menfaat temin veya vadeden yabancılar bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılırlar. Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cümhuriyetini tehdid eden yakın bir harp tehlikesi mevcud olduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise, failleri ölüm cezasile cezalandırılır.

Eğer para veya menfaat, yazılı bir beyan ile talep veya kabul

ve taahhüd edilmiş ise, fail tarafından bu beyanın mücerret gönderilmiş olmasile fiil tamam olur.

Bu bendde yazılı cürümler ancak Millî Müdafaa Vekilinin talebi üzerine takib olunur. Talebin geri alınması caizdir.

(2) Az vahim hallerde yukarıki bendde yazılı ölüm cezaları yeri ne müebbed ağır hapis veya on beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezası verilir.

Millî Mudafaa aleyhine sair hareketler :

Madde 57 — (1) Her kim, bir müstahkem mevkide, bir harb limanında veyahud diğer bir askerî müessesede ve askerî sahada, deniz ordusuna aid bir gemide, yahud Devlet karasuları içinde Devletin bir makamına, bir memura veya bir askere karşı ismî ve şahsî halleri, sıfatı, meslekî, ikamet mahalli veya tabiiyeti hakkında kasden yanlış malumat verir veya malumat vermekten çekinirse üç aydan üç seneye kadar hapis ile cezalandırılır.

Resmen tahdid ve ilân edilmiş olan emniyet mitakaları ve ordunun ihtiyaclarına taallük eden mevad ve eşyayı imal ve tamire ve muhafazaya tahsis edilmiş olan sınıf müesseseler, depolar dahi askerî müessese gibi telâkki olunur.

(2) Türk Ceza Kanunun 135 inci maddesinde yazılı fiilleri işleyenler bu maddede gösterilen cezalarla cezalandırılır.

Millî mukavemeti kırmak :

Madde 58 — Her kim, Türk Ceza Kanununun 153, 161 inci maddelerinde yazılı suçlardan birisini ve 155 inci maddede yazılı halkı askerlikten soğutmak yolunda neşriyatta ve telkinatta bulunmak ve nutuk irad etmek fiillerini işleyecek olursa millî mukavemeti kırmak cürümünden dolayı mezkûr maddelerde gösterilen cezalarla cezalandırılır.

Millî Mudafaa vasıtalarını tahrib:

Madde 59 — (1) Millî Müdafaayı ihlâl kasdile müdafaaya yaran vasıtalarından birini veya her hangi bir tesisi tahrib eden, yok eden, terkeden, kullanmayacak bir hale getiren veya kusurlu olarak imal, teslim veya tesellüm eden veya bunlara her hangi bir suretle zarar verenler sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

(2) Millî Müdafaanın emniyeti için ehemmiyetli olan bir işletmeğe muktazi her hangi bir vasıtayı Millî Müdafaayı ihlâl kastile kısmen veya tamamen bozarak veya tahrib ederek veyahut mesaisini ihlâl eyleyerek işletmenin faaliyetini tehlikeye düşürenler veya muattal bir hale koyanlar sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

(3) Fiil, seferberlikte yapılmış veya Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudretini veya kabiliyetini ve askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise 1, 2 numaralı fıkralarda yazılı cürümlerin failleri ölüm cezasile cezalandırılır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madd 3 — Bu kanun hükümlerini icrara İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Resmî gazete No. 4598

No.	Başlığı	Düsdur Tertib	Cild	Sahife	Resmî Gazete Sayı
1632	Askerî Ceza Kanunu	3	11	1035	1520
2034	Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini tadil eden kanun	3	13	1021	2141
2183	1632 sayılı Askerî Ceza kanununa müzeyyel kanun	3	14	614	2410
2632	Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iki maddesine birer fıkra ilâvesine dair kanun	3	16	98	2891
2862	27 Mayıs 1930 tarih ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddelerine ekler konmasına dair kanun	3	17	84	3185
2908	2862 sayılı kanunla ilga edilen ye Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini değiştiren 2638 sayılı kanunun 5 inci maddesinden başka diğer maddelerinin mer'iyetinin iadesine dair kanun	3	17	359	3224
3155	Jandarma Efradı Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun	3	18	518	3595
3157	Orman Koruma Teşkilât Kanunu	3	18	556	3596
3514	Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun	3	19	1584	3959
3719	Askerî Ceza Kanununun 47 inci ve 148 inci maddelerini değiştiren kanun	3	20	1803	4258
116	Askerî Ceza Kanununun 200 üncü maddesinin tefsiri	3	8	1558	613
124	Askerî Ceza Kanununun 48 inci maddesinin tefsiri	3	9	18	749
3823	Askerî Ceza Kanununun 47 inci ve 148 inci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun	3	21	818	4512

Askerî Muhakeme Usulü Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun

Kanun No : 3915

Kabul tarihi : 21-8-1940

Neşri tarihi : 28-8-1940

Madde 1 — 1631 sayılı askerî muhakeme usulü kanununun 3, 30, 219 ve 230 uncu maddeleri aşağıda gösterildiği şekilde değiştirilmiştir:

Madde 3 — Aşağıda yazılı suçları işleyenler askerî şahıslardan olmasalar bile askerî mahkemelere verilir:

A) Askerî Ceza kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 81, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 124, 125, ve 127 inci maddelerile 148 inci maddesinin (B) fıkrasında yazılı suçlar,

B) Umumî mahkemeler bulunmayan harp mıntakalarında işlenen bütün suçlar,

C) Askerî Ceza Kanununun 155, 157, 158, 159, 160, ve 161 inci maddelerinde yazılı suçlar (Askerî Ceza Kanununa tâbi oldukları müddetçe),

D) Seferberlikde Askerî Ceza kanununun 75, 78, ve 80 inci maddelerinde yazılı suçlar.

Madde 30 — A) Her tümende ve muadili makamlarda, erden binbaşıya (Binbaşı dahil) kadar olan ve muadili bulunan şahısları muhakemeye mezun lüzumu kadar askerî mahkeme teşekkül eder.

B) Her korda ve muadili makamlarda, erden albaya kadar (Albay dahil) olan şahısları muhakemeye mezun lüzumu kadar askerî mahkeme teşekkül eder.

C) Genel Kurmay başkanlığı emrinde ve seferberlikde ordularda ve başkomutanlık emrinde erden Mareşala kadar şahısları muhakemeye mezun lüzumu kadar askerî mahkeme teşekkül eder.

D) Askerî Ceza kanununun 55, 56, 57, 58, ve 59 uncu maddelerile 148 inci maddesinin (B) fıkrasında yazılı suçları işleyenlerin muhakemeleri en büyük adli âmir tarafından evvelce tesbit ve tayin olunan kor veya muadili veyahut müstakil tümenlerde teşekkül edecek askerî mahkemelerde görülür.

KANUN YOLLARI:

Madde 219

1 — Kanunî yollar itiraz ve temyizden ibarettir.

2 — İtiraz yolu yalnız kararlara karşıdır.

70X

3 — Temyiz yolu askerî mahkemelerin hükümlerine karşıdır.

4 — Temyiz yolu davayı takip eden adlî âmirle hükümlerin infazı lüzumuna işaret etmek selâhiyetini haiz olan adlî âmirlere ve maznun ve davacıya açıktır.

5 — Askerî Temyiz Mahkemesinin kararları katidir.

Temyiz talebinin müddeti ve şartları:

Madde — 230 — 1 — Davayı temyiz talebi, hükmün tefhiminden ve hüküm gıyaben tefhim edilmişse tebliğinden itibaren bir hafta zarfında olur.

Temyiz etmek selâhiyetine malik olan üst adlî âmirler için temyiz müddeti tefhim tarihinden itibaren bir aydır.

2 — Temyiz lâyihasile müstenidatı, temyiz istidası için muayyen olan müddetin bitmesinden, yahut hüküm esbabı mucibesile tebliğ edilmemişse tebliğinden bir hafta içinde maznun veya müdafii tarafından 222 inci madde veçhile verilir.

3 — Hüküm, temyiz eden tarafa esbabı mucibesile tebliğ edilmemişse temyiz olunduğuna mahkemenin ıtılından bir hafta içinde tebliğ edilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini icraya icra Vekilleri heyeti memurdur.

23/8/1940

Resmî gazete No: 4599

Kanun No:	Başlığı	Tertip	Düstur		Resmî Gazete No:
			Cild	Sa.	
1631	Askerî muhakeme usulü kanunu	3	11	1004	1519
2035	Askerî muhakeme usulü kanununun bazı maddelerinde tadilat icrasına dair K.	3	13	1023	2141
2137	Askerî muhakeme usulü kanununun 34 üncü maddesinin değiştirilmesi ve 89 uncu maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun.....	3	14	464	2380
2861	27 Mayıs 1930 tarih ve 1631 sayılı askerî muhakeme usulü kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bazı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun.....	3	17	81	3185
3410	Askerlerin zat işlerine taalluk eden davaların tetkik ve muhakeme usulü hakkında kanun.....	3	19	1097	3948
3411	Askerî muhakeme usulü kanununun 41 inci maddesini değiştiren kanun.....	3	19	1102	3928
3720	Askerî muhakeme usulü kanununun 3 üncü ve 30 uncu maddelerini değiştiren K.	3	20	1805	4258
3824	Askerî muhakeme usulü kanununun 3 üncü maddesinin tadili hakkında kanun	3	21	820	4512

207

3885 No — lu Kanunun 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasına tevfikân avukat stajyerleri imtihan-larını crası tarzına dair talimatname

Madde : 1 — Avukat stajyerlerinin imtihanları, Vekillikçe Temyiz Mahkemesi reis ve azaları arasından seçilecek iki ve Ankara Barosunda kayıtlı avukatlardan intihap olunacak bir Zat ile Hukuk ve Ceza işleri U. Müdürlerinden müteşekkîl bir heyet tarafından her sene Mayıs ve Birinciteşrin aylarında Ankarada yapar.

İmtihan heyeti mürettep adedinin bir noksanile de teşekküledebilir.

Madde : 2 — İmtihan yapılacağı günler vekillikçe en az bir ay evvel resmî gazete ile ilân ve münasip bir tarzda alâkalılara bildirilmek üzere keyfiyet Cümhuriyet müddeiumumiliklerine ve barolara ayrıca tebliğ olunur.

Bu ilân üzerine imtihana girmek hakkını haiz talipler bulundukları mahal Cümhuriyet müddei umumiliklerine istida ile muracaat ederler, müddeiumumilikler stajyerlerin isimlerini ve avukatlık kanunu staj talimatnamesinin 5,18 ve 25inci maddelerinde yazılı evrak ve vesaikin nereden ve hangi tarih ve numara ile gönderilmiş olduğu imtihan gününden nihayet 15 gün evvel vekâlete bildirilir. Ve bu vesaikten evvelce gönderilmemiş olanlar varsa aynı müddet içinde irsal olunur.

Madde: 3 — Talipler imtihandan bir gün evvel Hukuk işleri müdürlüğüne gelirler. İbraz edecekleri hüviyet cüzdanı ve dosyalarındaki vesaike nazaran hüviyetleri tesbit olunarak muracaat sırasıyle isimleri listeye kaydolunur. Ve imtihana girmek için lâzımgelen şartları haiz bulundukları takdirde stajyere sıra numarası altında mühürlü ve fotoğraflı bir vesika verilir.

Bu vesikayı ibraz edemeyen stajyer imtihana kabul olunmaz.

Madde : 4 — İmtihan sualleri, kanunu medenî, borçlar kanunu, ticaret kanunu, ceza kanunu, ceza ve hukuk U. Muhakemeleri, avukatlık ve harç, icra ve iflâs kanunları üzerinde namzetlerin umumî malûmatile bu kanunların tatbiki bakımından vukuf derecelerini anlamağa medar olacak şekilde heyet tarafından tertib olunur.

İmtihanlar tahriri yapılır. Ve iki gün devam eder. İlk günü umumî malûmat ikinci günü tatbikat imtihanına tahsis olunur. Sualler imtihanın yapılacağı gün tayin olunan saattan bir saat evvel imtihan heyeti tarafından tesbit ve imza edildikten sonra bir zarf içine konarak mühürlenir. Ve talipler huzurunda mazruf açılarak sualler yazdırılır.

Madde: 5 — İmtiha heyeti, namzetlere tatbikat imtihanı sırasında kanunlara bakmağa müsaade edebilir. İmtihan heyeti cevabın verileceği müddeti tayin eder.

Madde: 6 — Taliplere imtihan için nümunesi gönderilen matbu mühürlü kâğıt verilir. İlk kâğıdın baş tarafındaki yere talibin adı yazılır ve imzası atılır. Bundan başka bu kâğıtlara talibin hüviyetini gösterecek veya ima edebilecek şekilde kendi tarafından yazı yazılması veya işaret ve imza konulması imtihanın hükümsüzlüğünü mucib olur. İmtihanları hey'et tarafından seçilecek iki zat murakabe eder.

Hiç bir stajyer imtihan kâğıtlarını vermeden salondan dışarı çıkmaz. Çıkarsa imtihana kabul olunmaz. Bu madde imtihan başlama-
dan evvel taliplere okunur.

Madde: 7 — İmtihan kâğıdı, murakabeye memur olanlar tarafından toplanarak taliplerin ad ve imzalarını ihtiva eden kısmı kesildikten sonra bu kısma konacak numaraların aynı imtihan kâğıtlarının üzerine yazılır. Ve imtihan heyetine teslim olunur.

Madde: 8 — Cevaplar imtihan heyetince tetkik edilerek sualların her birine ayrı ayrı numara verilir. Tetkikat bittikten sonra murakabe numaraları delaletle kâğıtların hangi stajyere ait olduğu murakibler tarafından bir listeye yazılır.

Madde: 9 — İmtihanda tam numara ondur. Muvaffak olmak için her imtihanda takdir edilen numaralar mecmunun onda beşten ve her iki imtihan notlarının heyeti mecmuasının vasatı olarak onda altıdan aşağı olmaması şarttır.

Madde: 10 — İmtihan evrakının tetkiki neticesinde stajyerlerin her biri hakkında imtihan heyeti tarafından kazandıkları numaralar gösterilmek suretile birer mazbata tanzim olunarak Vekâlet Hukuk İşleri U.Müdürlüğüne tevdi olunur.

Madde: 11 — İmtihanda ehliyet göstermiş olan stajyerlere ait mazbataların tasdikli birer sureti vekillikçe kayıtlı bulundukları veya kaydolunacakları barolara gönderilir. Ve kazanamayanlara yalnız imtihan neticesi tebliğ olunur.

Özû Noter tebliğatı H.

Hu. İş. U. Müdürlüğü

Sayı: Genel: 187
Özel: 88

C. M. U. liğine

Noter işlerini ilâveten gören adliye memurları, varidatlarının az olmasından tebliğ memuru istihdam edemedikleri cihetle Noter tebliğatı mahkeme mübaşirleri vasıtasile yapılmakta iken 3560 sayılı kanunun mer'iyete girmesi üzerine mahkeme mübaşirleri kaldırılmış olduğundan bu kabil tebliğatin ne yolda yapılacağı bazı Noter vekilleri tarafından sorulmaktadır.

Noter kanunu hükümleri dairesinde yapılacak tebliğatin 3560 sayılı kanunun serahaten kaydettiği «Adli tebliğat» işlerinden sayılmasına imkân olmadığı cihetle Noter vekillerinin hususî memurları tarafından yapılmasında zaruret vardır.

Ancak bu gibi Noter vekillerinin; işlerinin mahdud bulunduğu ve aynı tebliğ memuruna bir kaç iş tevdiine imkân olmadığı nazarı dikkate alınarak şehir dahilinde ve köylerde yapacakları tebliğler için mahallî adliye encümenlerince Noter vekillerinin mıntıkasına münhasır olmak üzere yeniden tebliğ ücreti listesi tanzimi ve bu cedvele göre Noter vekillerinin memur edecekleri kimselere tebliğ ücreti itası tensip kılınmış olduğundan bu yolda muamele ifası için keyfiyetin alâkahlara tebliğini isterim.

Hukuk işleri U. Müdürlüğü

Sayı : Genel : 140
Özel : 39

C Müddei Umumiliklerine

2004 numaralı icra ve iflâs kanununun bazı maddelerinin değiştirildiğine dair 3890 numaralı kanun, neşri tarihi olan 11/7/940 tarihinden itibaren altmış gün sonra yani 10/9/940 tarihinde meriyet mevkiine girecektir. Binaenaleyh o günden itibaren yeni kanunun hükümlerinin tatbiki icap eder.

Yeni tadilâtla kanunda yapılan esaslı tebeddüller ve ilâve olunan bazı hükümler şunlardır.

I — Müddeler: — 2004 numaralı kanunda mevcut bazı müddetler halkın bunları öğrenmekteki müşkilât nazarı dikkate alınarak tevhit edimiş ve vasatı bir rakamla 7 güne ifrağ edilmiştir. Binaenaleyh eski kanunun, 16, 24, 25, 26, 31, 101, 225, 235, 264, 265, 272, 274, 288, 353 üncü maddelerindeki beş günlük müddet yediye çıkarılmış ve aynı kanunun 60, 62, 89, 155, 158, 301, 302, inci maddelerindeki 10 günlük müddet yediye indirilmiştir.

II — Eski kanunun muhtelif maddelerinde müteferrik bir halde bulunan kabili temyiz haller yeni kanunun 363 üncü maddesinde cem ve tevhit.

III — Kanuna tetkik mercilerini vazife ve salâhiyetlerini tevsi eden yeni hükümler ilâve olunmuştur.

A — Bu hususda icra hâkimlerinin nazarı dikkate alması lâzım gelen hükümler:

Hukuk bakımından:

1 — Çekler ve poliçeler ve emre muharrer senetler yolile yapılan takip üzerine borçlunun vaki itirazının tetkik vazifesi ticaret mahkemesinden alınarak tetkik merciine tevdi ve bu maksatla 4, 18 ve 172 inci maddeler tadil edilmiştir.

2 — Haczolunan mala 96, 97, inci maddeler mucubince vaki olacak istihkak davalarının tetkik salâhiyeti sulh veya asliye hukuk mahkemelerinden alınarak icra hâkimlerine verilmiştir. Ankara,

Adana, Bursa, İzmir, İstanbul haricinde esasen ayrıca icra hâkimliği teşkilâtı mevcut olmadığı için bu Vilâyetler haricinde ve icrası sulh hâkimine merbut olan kazalarda bu madde esaslı bir tebeddül yapmış değildir. Bununla beraber yeni kanunun muvakkat ikinci maddesi mucibince kanunun mer'iyet tarihinden evvel vazifeli mahkemelerde ikame edilmiş olan davalar orada intaç edilecektir.

97 inci madde ile icra hakimlerine gayet geniş salâhiyet verilmiş ve istihkak davası ikamesi suretile alacaklıların haklarının ziyaa uğrayıp uğramaması mes'alesi yalnız onların hadise ve iddiaları takdir hakkını istimalde gösterecekleri dikkat ve nüfuz nazara bırakılmıştır.

Yeni 97 inci madde mucibince borçlunun elinde haczolunan mal üçüncü şahıs tarafından vaki istihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlu tarafından itiraz edilirse icra memuru bunu zapta geçirecek ve dosyayı merci hâkimine tevdi edecektir. Hâkimin bu vazifesini kolaylaştırmak için hacza giden icra memurlarının eşyanın haciz esnasındaki vaziyetini nerede ve ne şekilde bulduklarını ve istihkak iddiasında bulunan kimsenin iddiasını tevsik için ibraz ettiği delâili zabıt varakasında tesbit etmelidir. İcra hâkimi dosyanın tevdiî üzerine zabıttaki ifadelere veya iddia olunan şeyin mahiyetine nazaran istihkak iddiasını varit görmezse hemen takibin devamına karar verir. Zabıtname münderecatı ve mevcut delâil kendisine kanaat verecek mahiyette değilse tarafları davetle dinler. İcra hâkimi bu safhada hiç bir kayıtla mukayyet değildir. Meselâ bir avukatın yazıhanesindeki yazı makinasına karısı tarafından veya bir kadının parmağındaki yüzüğe kocası tarafından istihkak iddiasının bulunulması halinde hâkim elbette bunun için mürâfaa icrasile takibin gecikmesine mahal vermiyecektir. Takibin devamına karar verirse bu karar kat'idir. Takibin durmasına karar verilirse istihkak müddeisinden her halde teminat alınacaktır. İbraz olunan delillerin mahiyetine göre hâkim teminatın cins ve miktarını serbestçe takdir eder. Bu miktarının haczolunan şeyin kıymetini tecavüz edemiyeceğininde şüphe yoktur. Hâkim gerek takibin devamına gerek durmasına karar vermiş olsun bu kararın tefhim ve giyaben verilmişse tebliği tarihinden itibaren istihkak davacısı 7 günün içinde tetkik merciinde dava ikamesine mecburdur. Bu safhada tetkik mercii tamamen esas hâkim mevkiinde olduğu için hukuk usulü muhakemeleri kanununun bütün kayıtlarıyla mukayyet olacaktır. Takibin devamına karar verilirse mahcuz mal paraya çevrilmiş bulunur ve henüz esas istihkak davası neticelenmemiş olursa icra hâkimi o tarihe kadar cereyan eden muhakeme safhalarında edin-

diği kanaat ve intibaa göre mal bedelinin muhakeme neticesine kadar mevkuf tutulması veya teminat mukabilinde veya teminatsız derhal alacaklıya verilmesi hususunda ayrıca bir karar verecektir. Bundan başka üçüncü bir şahsın elinde bulunan bir mala vaki hacze karşı istihkak iddialarında tetkik merciinde görülecektir. (Madde 99)

3 — Şimdiye kadar ilâmsız takipte alacaklı tarafından vaki olan takip imzası ikrar edilmiş veya Noterlikçe veya usulü dairesinde sair suretle tasdik edilmiş bir vesikaya müstenit olmayıpta borçlu itiraz ederse 68 inci maddenin 4 üncü fıkrası mucibince ref'i itiraz talebi reddolunur ve alacaklı mahkemeye muracaata mecbur kalırdı. Yeni tadil ile icra hâkimine inkâr olunan imzayı tatbik ve icap ederse borçluya yazı yazdırarak veya medarı tatbik evrak ile tatbikat yaparak imzanın borçluya ait olup olmadığına karar vermek salâhiyeti verilmiştir. Hâkim lüzum görürse ehli vukufun malûmatına müracaat edebilecektir. Yalnız şurası hatırlanmalıdır ki hâkime verilen bu yeni salâhiyet dava ikamesi suretile takibin uzamasına mani olmak maksadına matuftur. Binaenaleyh icra hâkimleri memleketimizde yazı ilminden anlayan grafolukların bulunmadığını nazarı dikkate alarak ancak tereddüt ettikleri ahvalde ehli vukufun malûmatına müracaat etmelidirler. Esasen hukuk usulü muhakemeleri kanununun 309 uncu maddesi mucibince esas dava hâkimi de ancak kanaat getiremediği takdirde ehli hibre vasıtasile senedin imzasının tahkikine karar verir. Aynı hüküm burada da caridir. Her işi bilâ tetkik hemen ehli vukufa tevdi etmek işi uzatmağa ve vazii kanunun hakiki maksadının ortadan kaldırılmasına müncer olur.

Alacaklının ibraz ettiği senede karşı boçlunun itirazını tevsik için göstereceği vesika alacaklı tarafından inkâr edilirse eski kanuna göre borçlunun itirazının muvakkaten ref'ine karar verilirdi. Yeni kanuna göre hâkim evvelki fıkra da olduğu gibi inkâr olunan vesikanın imzasını tahkik edecek sabit olursa alacaklının refi itiraz talebini red sabit olmazsa itirazını muvakkaten refedecektir.

4 — İcra kanununa göre me'curun tahliye talepleri icar müddetinin hitam bulup bulmadığına göre iki şekilde takip olunur. Eğer icra müddeti hitam bulmuşsa 272 inci maddeye tevfikân tahliye emri gönderilir. Eğer icar müddeti hitam bulmamış ve müstecir kirayı tediye temerrüd göstermiş bulunuyorsa adi icarda 30 veya altı gün hasılât icarında almış gün bir mehil zarfında birikmiş kiralari vermesi aksi takdirde borçlunun kiralanan şeyden tahliyesi istenebileceği ihtarını havi ödeme emri göndermek suretile tahliyeye başlanır. Borçlu bu ödeme emrine karşı on gün ve altı aydan az müddette icarlarda 3 gün zarfında itiraz edebilir. Borçlunun itirazı borcun esasına veya

verilen müddetin kanuna uygun olmadığına mütedair olabilir. Müstecir mukavele altındaki imzayı inkâr ederse kanunun yeni kabul ettiği usule göre hâkim 68 inci madde hükümünü tatbik edecektir. Borçlu itiraz etmez veya itirazı refedilirse me'cur alacaklının talebi üzerine hâkim tahliye kararını verecektir. Sulh vaktile hâkimine ait olan bu salâhiyet yeni kanunla tetkik merciine verilmiştir. 269 uncu maddenin eski ve yeni şekilleri arasındaki esaslı fark budur. İcra hâkiminin tahliye kararını verirken haiz olduğu salâhiyet yalnız şekle münhasırdır.

a — Ödeme emri gönderilmiş midir? b: Ödeme emrinde tediye için kanunî mehil tayin edilmiş ve bu mehil geçmiş midir? c: İtiraz müddeti geçmiş midir? Müddetinde itiraz edilmişse itirazı refolmuş mudur? Bu şartların tahakkuku halinde hâkim derhal tahliye kararı verir.

b — Ceza bakımından haiz oldukları yeni salâhiyetler.

5 — Müddeti içinde beyanda bulunmak üzere mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazı ile beyanda bulunmayan borçlular veya kanunun muayyen maddelerine muhalefet eden müflis icra ve iflâs memurunun vereceği müzekkere üzerine tetkik merciince bir aya kadar hafif hapis cezasile mahkûm edilirdi. Yeni hüküm ile icra hâkimi hapsi bir aya kadar hafif hapis ile 200 liraya kadar hafif para cezası hükmetmekte muhtardır ve hâkim icra işlerinde memurun müzekkeresi üzerine değil ancak zarar gören alacaklının şikâyeti üzerine davaya vaziyet edebilecektir.

6 — Nafaka vermeğe mahkûm olupta ilâmda gösterilen ödeme şartlarına riayet etmeyen borçlu alacaklının şikâyeti üzerine tetkik mercii tarafından bir aya kadar hapsedilirdi. Yeni kanuna göre 3 günden 3 aya kadar hapis cezasile mahkûm edilir. Bundan başka nafaka borçlusu nafakanın kaldırılması veya azaltılması hakkında dava açmışsa cezanın tatbiki muhakeme neticesine kadar bırakılırdı. Yeni hükme nazaran dava açması kâfi olmayıp bundan başka borçlunun dermeyan ettiği sebeplerin tetkik merciince cezanın tehiri talebini kabul ettirecek mahiyette olması da şarttır. (Madde 344)

7 — İcra kanununun 16 ncı babında yazılı cezalar kart'iyyen tecil edilemezdi. Yeni kanunda bu kayıt kaldırılmıştır; (Madde: 346)

Kanunun alacaklılar lehine vaz ettiği yeni kayıtlarla mütenazır olarak vazii kanunun ceza bakımından borçlular lehine koyduğu hafifletici hükümler bu üç noktada hulâsa olunabilir. Bu noktalarda icra hâkimleri serbest takdir hakkı istimal ederlerken vazii kanunun kötü niyetli borçlulara karşı koyduğu diğer takyitleri hiçe indirecek veya tefsirini azaltacak kararlardan ihtiraz etmelerini bilhassa rica ederim.

IV: — İcra memurlarının nazarı dikkate almaları lâzım gelen yeni hükümler.

a: — Takibe başlarken:

1 — Ödeme emirleri iki nusha olarak tanzim edilecek bir nushası borçluya tebliğ bir nushası alacaklıya tevdi edilecektir. Alacaklıya verilecek nusha hiç bir resim ve harca tâbi değildir. Kezalik 10/ Eylül/ 940 tarihinden itibaren borçlunun itiraz ettiğine dair alacaklıya ayrıca bir vasika verilmeyecek itiraz edib etmediği alacaklıya verilecek nushaya dercedilecektir. (Madde: 60, 64, 170)

2 — İlâmsız takiplerde alacaklı borçlunun itirazını öğrendiği tarihten itibaren altı ay içinde refi itiraz talebine bulunmazsa alacaklı bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamayacaktır. (Madde: 67) ve itiraz müddeti geçtikten veya itiraz refolunduktan bir sene içinde haciz talep etmez veya talep geri alındıktan sonra bu müddet içinde yenilenmezse dosya muameleden kaldırılacaktır. Yeniden haciz istemek alacaklı tarafından yenileme talebinde bulunmğa ve bunu borçluya tebliğ etmeğe mütevakıftır, ilâmsız takiplerde yenileme talebi için yeniden barç alınacaktır. Ancak yenileme masraf ve harçları borçludan alınacaktır. (Madde : 78)

3 — Mal beyanında bulunmayan borçluyu icra memuru kendiliğinden hapsile tazyik edemeyecek bu hususta alacaklının talebini bekliyecektir. (Madde : 76)

b: Haciz esnasında 1 — Hacze giden memur kilitli yerleri ve dolapları açabileceği gibi borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın gümüş gibi şeyleri taşıdığını görürse bunları kendisine vermesini emredecektir. Vermezse şahsına karşı kuvvet istimal eyleyecektir fakat icra memuru borçlunun üzerinde görmediği şeyleri mücerret bulunması melhuz olduğunu vesile ittihaz ederek borçlulara cebir istimalinden ihtiraz edecektir. (Madde : 80)

2 — Hasılâtı paraya çevirme ve icabında muhafaza ve idare masraflarını tecavüz etmeyeceği muhakkak olan şeyler haczolunmayacaktır. (Madde : 85 F 5)

3 — Borçlu mütekaif memur veya eytam maaşı almakta olan kimselerden olupta borçlu hacze mani olmak ve alacaklısını izrar etmek maksadile yoklama muamelesini yaptırmaktan imtina ederse icra memuru salâhiyetli makama bildirmek suretile yoklama muamelesini resen yaptıracaktır. (Madde : 94)

c: — Satış sırasında :

Arttırma bedeli eski kanunda mevcut kayıtlarından başka ayrıca paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını tecavüz etmezse mahcuz mal satılamayacaktır. (Madde: 115, 116, 129)

V: — İflâs memurlarının nazarı dikkate alması lâzımgelen yeni hükümler:

İflâs daireleri, İflâs İdaresinin kararlarını mürakabe ile mükellefdir. Bu dairelerin alacaklılar toplanmasının alacaklıların menfaatlarına uygun göremedikleri bütün tedbirlere karşı tetkik merciine itiraz edecekler ve iflâsı idare edenlerin ücretleriyle masrafları da dahil olmak üzere hesappuslalarını merciin tasdikine arzeyeleyeceklerdir. (Madde: 223)

VI: — Mahkemelere taallük eden yeni hükümler:

1 — İhtiyatî haciz isteyen alacaklının istinat ettiği vesika ilâm ise, ilâm kat'ileşmemiş olsa bile alacaklıdan teminat istenmeyecektir. (Madde: 259 F 2)

2 — İhtiyatî hacizde sebebi itiraz ancak borçlunun muayyen ikametgâhı olmaması, borçlunun taahhütlerinden kurtulmak maksadıyla mallarını gizlemeğe, kaçırmağa ve kendisi kaçmağa hazırlanması veya kaçması hallerine münhasırdır. Bu hallerde borçlu yedi gün içinde mahkemeye müracaat edecektir. Mahkeme davanın esasına bakmayacak ancak haczin müstenit olduğu sebeplerin yerinde olup olmadığını tetkik edecek ve sebebi itiraz varit görülürse haczi kaldıracaktır. (Madde: 257, 265)

3 — Mahcuz mala vaki istihkak iddiası üzerine alacaklı iptal davası açarsa alacaklıdan 277 inci maddenin birinci fıkrasındaki aciz vesikası aranmayacaktır. (Madde: 97)

4 — 278,279,280 inci maddelerde yazılı hallere müstenit iptal davalarında hâkim serbestçe takdir hakkını haiz olacaktır. (Madde: 281 F 2) İsviçredeki aslından iktibas edilen bu fıkra mahallinde şu suretle anlaşılmaktadır: Hâkim bu gibi hallerde ahval ve şeraiti yani borçlunun alacaklılarına zarar iras etmek maksadı olup olmadığı ve borçlu ile muamelede bulunan kimsenin borçlunun bu maksadına vakıf bulunup bulunmadığını serbest takdir edecek ve bu hususta hukuk usulü muhakemeleri kayıtlarile mukayyet bulunmayacaktır. Binnetice usul kanununa göre diğer davalarda kâfi gelmeyen bir delil burada kâfi görülebilir. Hâkim davanın her safhasında yeni delil kabul edebilir. Şahadetten imtina hakkı olan kimselerin şahadetlerine kıymet verebilir. Hâkim hadiseleri tahlil ve takdir ile mükellef olduğuna göre resen yemin teklif etmeğe mahal yoktur.

Yeni tadilatın esaslı noktaları şu suretle tasnif edilerek yukarıya dercedilmiştir. Gerek müddetlere gerek usule ait diğer tadilleri de kanunun metninde bulacaksınız. Takibin mümkün mertebe sür'atle intacını temin etmek ve kötü niyetli borçluların emellerine set çekmek maksadile vaz olunan yeni hükümlerin vazii kanunun hedefine uygun bir surette tatbik edileceğini ümit eder ve tatbiki sırasında bu hükümlerin ne gibi neticeler tevliit ettiğinin Vekâlete bildirilmesini rica ederim.

Hu. İş. Umum müdürlüğü

Sayı: Genel : 146
Özel : 42

C. M. U. İlğine

4/6/940 Tarih ve 112/28 sayılı umumî yazıya ektir.

Mezkûr umumî yazı ile ticarî senetlerin ademi kabul ve ademi tediye protestolarının bizzat Noter veya Noter namına ibraz edildikten sonra protesto yapılması hakkındaki tebliğatin bazı Noter dairelerince ibrazın muhakkak Noter tarafından vaki olması lâzım geldiği şekilde yanlış anlaşıldığı görülmektedir. Ticaret kanunun 549 ve 563 ve müteakip maddelerine göre ibraz mükellefiyeti hamile aittir. Hamil bunu bizzat veya memuru vasıtasile veya Noter marifetile yapabilir. Almanya gibi bazı memleketlerde posta kanunları posta vasıtasile de ibraza müsaittir. Bizde ötedenberi ibraz istifsarname göndermek suretile yapıldı. Yeni noter kanunu istifsarname usûlünü kaldırdığı için alâkadarların Noter marifetile ibraz istedikleri ahvalde artık istifsarname göndermeğe mahâl kalmamış ve bu maksatla tamimde bu noktaya işaret edilmiştir. Binaenaleyh tanzim edilecek protesto, ibrazı hamil tarafından vaki olmuş ise hamilin ifadesine atfen Noter tarafından vâkı olmuşsa onun tarafından resen ibraz edildiğinden ve Ticaret kanununun 574 üncü maddesile teyit olunan hukukî neticelerden bahsile mutad şekilde ihtarı tazammun etmelidir. Keyfiyet bu suretle tavzih olunur.

Özû: İhtiyatî tedbir kararlarında istenilecek teminat miktarı hakkında:

Hu. İş. Umum müdürlüğü

Sayı: Genel: 147
Özel: 43

C. M. U. liğine

2510 Sayılı İskân kanununa tevfikân muhacirlere ve sair kimse- lere tefviz ve temlik edilen arazi ve gayri menkuller hakkında mül- kiyet davası açan üçüncü şahısların sebkeden talepleri veçhile itti- haz olunan tedbiri ihtiyatî kararlarında bazan teminat alınmadığı ve bazan da dava ile ölçülemeyecek derecede az teminat alındığı anlaşılmaktadır.

Filhakika mahkemeye intikal eden ihtilaflı bir işde ihtiyatî ted- bir talep eden alâkalıdan istenilen teminatın miktarının tayini hâki- min takdirine muhavvel işlerden bulunmaktadır. Ancak neticede haklı çıkması da muhtemel ve melhuz bulunan diğer tarafın tedbir yüzünden vuku bulacak zararlarını karşılamak gayesine matuf olan bu teminatın istifasında takdir hakkı istimal edilirken diğer tarafın bu yüzden uğrayacağı zararların da göz önünde bulundurulması iktiza eder. Bu itibarla ihtiyatî tedbir kararı isteyen tarafın ibraz edeceği teminat miktarının takdir ve tayinin de davanın ehemmiyeti ve diğer tarafın tedbir dolayısıyla uğrayacağı muhtemel zararın göz önünde bulundurulması tetkikatın ona göre tamiki hususunun bil- umum mahkemelere tamimen tebliği temenni olunur.

Hu. İş. U. müdürlüğü

Sayı: Genel: 148
Özel: 44

C. M. U. liğine

Müzaheretli adliyeye nail olmak için vesika itası zımında vukubulan müracaatlı ciddi bir tetkike tabik olmaksızın mahallî belediyelerin hemen şahadetname verdikleri istihbar edilmiş ve hazine hukukuna ehemmiyetli zarar iras ettiği kadar haksız davaların açılmasında yardım edecek bu muamelelerde belediye memurlarının daha ziyade dikkat ve teyakkuz göstermeleri lüzumunun tebliği Dahiliye Vekâletinden rica edilmiş ve alınan cevapta bu suretle alâkadar devaire tamim yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak hukuk usulü muhakemeleri kanununun 465 inci maddesine göre böyle bir şahadetname ibraz edilse bile mahkemeler müzaheretli adliye kararını vermekte tamamen serbest ve bilhassa müracaat eden kimselerin iddia ve müdafaalarında haklı olduklarına dair delil aramakla mükellef oldukları halde bazı mahkemelerin mücerret böyle bir şahadetname ibrazı üzerine müzaheret kararı verdikleri ve şu suretle bir çok boşanma davalarının müzaheret kararına istinaden açıldığı ve Baroların meccanen avukat göstermek mecburiyetinde kaldıkları öğrenilmiş ve ekseri ahvalde muhakeme sırasında dinlenecek şahitlerin şahadetlerinden başka delil gösterilmeyen boşanma davalarında müstedinin haklı olduğuna dair aranılması lâzım gelen şartın ne suretle tahkik edildiği anlaşılamamıştır.

Binaenaleyh gerek mahkemelerin gerek 3890 numaralı kanunun 15 inci maddesile kendilerine selâhiyet verilen tetkik mercilerinin müzaheretli adliye kararı ittihaz ederken usul kanununun 465 inci maddesinde yazılı şartların mevcut olup olmadığını ehemmiyetli surette tetkik ederek hazine hukukunun ziyana ve haksız davaların açılmasına ve avukatlık kanununun adli müzaheret müessesesinin suiistimal edilmesine mahal vermemelerini temenni ederim.

Bozgunculuk suçu (Défaitisme).

Yazan : Ragıp ÖĞEL

Ceza kanunumuzun 3038 No. lu kanunla tadil edilen 161. inci maddesi bozgunculuk namile anılan memnu fiyili derpiş eylemektedir. Bu fiil, umumî harpte Fransız ve İtalyan ceza mevzuatına (Défaitisme) adile dahil olmuş ve Türk ceza kanununa da geçmiştir.

Kanunumuzun 161. inci maddesi, hem siyasi hem de iktisadi bozgunculuğu ihata eylemiş ve maddenin 1 - 3 üncü fıkralarında siyasi ve 4 - 5 inci fıkralarında da iktisadi bozgunculuk tasvir edilmiştir.

Bu suç, nerede bulunursa bulunsun, Türk veya yabancı herkes tarafından işlenebilir. Failin memur veya âmmeye hizmeti iyfasile mükellef veya dinî sıfatı haiz bulunmasının hususî ehemmiyeti yoksa da, bu sıfat cezanın çoğalmasını mucip olur. Suçun askerler tarafından da işlenmesi mümkündür. Bu takdirde fiil, askerî Ceza kanununda derpiş edilmemiş ise bu madde tatbik olunur.

Kanunun himaye ettiği mevzu, devletin dahilî veya milletler arası varlığına müteallık menfaatleri iycabı, düşman karşısında millet mukavemetinin azalmasına veya harp ile alâkalı menfaatlerinin mutazarrır olmasına mâni olmaktır.

Bu günkü harplerde Devlet, zaferi istihsal için, yalnız müsella kuvvetin gayret ve fedakârlığına güvenmeyerek, muhasara altında kalan bir kal'a gibi, bütün milletin maddî ve manevî mukavemet ve müzaharetinden istifadeye mecburdur. Muhariplerin mukavemetini tezyid ederek, düşmanın ekmeğe çalışacağı nifak ve fesat tohumlarının inkişafına mâni olarak, millî gayret ve faaliyeti inzibat altına alarak, girilen tehlikeli teşebbüsün muvaffakiyet sahasına iysali zaruridir.

Bu suç nevi şahsına münhasır bir suçtur. Suçun asılsız, sahte, mübaligali veya hususî maksada müstenit havadis veya malumat yaymak ve nakletmek şekli tehlikeyi, millî menfaatlere zarar veren faaliyetlerde bulunmak şekli de zararı istilzam eder.

Kanun yalnız Türk devletinin harp ile alâkalı dahilî veya bey-

nelmîlel menfaatlerini değil, harp gayesile Türkiye ile ittihad eylemiş veya iş birliği yapmış yabancı devletin bu kabil menfaatlerini de himaye eylemektedir.

Maddenin derpiş eylediği fiil, ancak harp zamanında işlendiği takdirde ceza görür, bu tecziye için esaslı şarttır. Zira ancak harp zamanındadır ki, bozgunculuk mühlik ve vahim bir hal alır.

Harp zamanı, yalnız harbin ilânı ile başlayan zaman değildir. Buna takaddüm eden ve sonra harbin patlamış bulunduğu zamana da harp zamanı denir. Sonradan harp tahakkuk etmek şartile harp ihtimallerinin kuvvetle mevcut olduğu zamandan başlayan harp zamanı, mütareke esnasında da devam eder. Önceden bir kanunla tasrih edilmemiş ise, harp zamanının nihayeti bir kanunla beyan olunur. Şu halde harp ilânı, harp zamanı mefhumu için bir hususiyet göstermez. Devlet dahili işlerine göre harp halinin varlığını veya yokluğunu tayinedebilir. Dahili harp hali, ceza kanunuun derpiş eylediği mânada bir harp zamanı olmadan da ilân olunabilir. Örfi idare gibi. Devlet yabancı bir devletle harp içinde ise, ülkesinin tamamında veya bir kısmında harp halinin ilân edilüp edilmesinde veya suçun harp mıntakasında veya hariç bir mahalde işlenmesinde bir fark yoktur.

Kanunun birinci fıkrasında bahsedilen siyasî bozgunculuk için iki hâl gösderilmektedir. Bunlardan biri âmmenin telaş ve heyecanını mucip olacak veya halkın maneviyatını kıracak veyahut düşman karşısında milletin mukavemetini azaltacak şekilde asılsız, mübaliğalı hususî maksada müstenit havadis veya malumat yaymak veya nakleylemektir.

Diğeri de millî menfaatlere zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunmaktır.

Şimdi siyasî bozgunculuğun unsurlarını gözden geçirelim.

Yaymak veya nakleylemek: Harp zamanında, halkın maneviyatını kıracak veya düşman karşısında milletin mukavemetini azaltacak asılsız, sahte havadis ve haberler yaymak ve nakleylemek kanunun önlemek isdediği tehlikeyi hasıl eden vasıtalaradır. Yaymak tabiri havadis veya malumatın gayri muayyen kimseler tarafından öğrenilmesi manasına gelir. Fıkroda nakletmek tabiride zikredilmiş olduğuna göre, yayılmanın az veya çok kimseler arasında vuku bulmasının ehemmiyeti yoktur. Yaymak için gazete, beyanname halka karşı nutuk, söz, avaz ile bağırma gibi vasıtalar kullanılabilir. Bunlar yerine göre ayrıca cezayı çoğaltan sebep olabilirler. Şu halde kanunun ictinap eylediği tehlikeyi husule getirmeğe elverişli olacak surette, suçlu tarafından haberin bir veya ziyade kimselere bildirilmiş olması

suça vücut vermeğe kâfidir. Zira kanun, yaymanın birden ziyade kimseler arasında vukuunu isteseydi bunu ayrıca tasrih ederdi. Öğrenen bir kişi olsa bile bunun tarafından başkalarına bildirilmesi mümkündür. Naklin veya yaymanın esrar perdesi altında, mahremane sır kaydı ile yapılmasının da ehemmiyeti yoktur. Bilâkis böyle bir kayıt ile havadis vermek, havadisın daha çok ve süratle yayılmasının başlıca sebebidir. Bu sebepledir ki kanunun koyduğu memnuiyet mutlaktır. Ferde veya umuma yayma, buna elverişli vasıtalar istimalile ağızdan veya tahiren, telefon ile imzalı veya imzasız mektupla; telgrafla; açık veya kapalı işaretlerle vukubulabilir.

Havadis ve malumat: Halkda telaş, dehşet ve heyecan uyandıracak veya halkın maneviyatını kırabilecek veyahut düşman karşısında milletin mukavemetini azaltabilecek sahte, asılsız, mubalâgalı, hususî bir maksada müstenit bir veya ziyade havadis veya malumatı yaymak veya nakleylemek mevzubahistir.

Havadis tabirile maksud olan şey, muayyen bir mevzu hakkında halk arasında dolaşan kontrolsüz sözlerdir. Bu sözler, zahiren esaslı görünen öyle tahminler, keşifler, istihraçlar, faraziyelerdir ki yayan veya nakleden şahsın telkin eylediği itimatla mütenasip tesir hasıl ederler.

Malûmata gelince, tafsilat ve teferruatı havi olmasa bile, mazide, hâl veya istikbaldeki muayyen bir vaka hakkında verilen bilgidir. Malûmatın veya havadisın katî veya şüpheli olmasının ehemmiyeti yoktur. Elverirki tehlike tevlidine elverişli olsun. Malûmata şüpheli bir eda vermek hileden başka bir şey değildir.

Burada, biri havadis veya malûmatın esası, diğeri bunların tehlikeliliği olmak üzere iki noktayı göz önünde tutmak lâzımdır.

1. — Asılsız, mubalâgalı, hususî bir maksada istinateden bir veya ziyade havadis veya malûmat, aslında asılsız, mubalâgalı veya hususî bir maksada müstenit bulunabilir.

Burada:

Asılsızlık: Havadis veya malûmatın hakikata tamamiyle aykırı olması demektir. Halk arasında dolaşan havadis, esas itibariyle suçlu tarafından cevelan sahasına konmamış olabilir. Lâkin burada itham olunan husus havadisın asılsızlığı olmayıp yayma, nakletme, fiili olduğundan, yine suç tahakkuk etmiş olur. Meselâ: Suçlu tarafından kahvede otururken askerlerin yaralıları kendi elleriyle boğazladıklarının söylendiğini beyan etmesi, hükûmet tarafından bedeli verilmeden hayvanlara vaziyet edildiğini bildiğini söylemesi gibi.

Mubalâga: Bir iş veya vak'ayı, unsurlarını veya ahval ve şeraitini veya neticesini değiştirerek tagyir eylemektir. Meselâ cepheye bir kıt'a efradının tamamen kılıçtan geçirildiğine dair haber aldığını beyan eylemek gibi.

Hususî bir maksada istinat : esasında asılsız olmamakla beraber izhar edilen maksattan başka bir maksada müteveccih beyandır.

Bir takım kimselere kendi menfaati lehine veya başkasının menfaati aleyhine bir fikir telkin eylemek, hakikate yalan hizmeti gördürmektir.

Şu halde burada mevzubahis havadis veya malûmat, aslında asılsız veya mubalâğalı değildir. Doğru, mubalâğasız havadis veya malûmatın yayılma veya nakletme şekline, tarzında, zamanında veya bunlara terfik edilen tavsifatta hususî bir maksat gizlenmiş olabileceği gibi bunlara ittıla edenlerin, vaziyetleri itibariyle de böyle maksatların istihdafı mümkündür. Hâkim bu maksadın mevcudiyetini arayıp tayin eder.

2 — Milletin Mukavemetini tehlikeye koymak: Kanunun gayesi düşman karşısında milletin mukavemetini muhafaza olduğundan asılsız, mubalâğalı, hususî bir maksada müstenit havadis veya malûmat ile bunun tehlikeye maruz kalması icabeder. Binaenaleyh ceza vermek için esaslı bir şart olarak, böyle havadis veya malûmatın halkı telâş ve heyecana düşürmeğe veya halkın maneviyatını kırmağa veya düşman karşısında milletin mukavemetini azaltmağa elverişli olması lâzımdır. Aşikâr surette inanılmayacak uydurma bir havadisın, sarhoşluk saikasıyla söylenen sözlerin telâş ve heyecan uyandırmaya salih olmayacağı tabiidir. Şu halde havadis veya malûmatın telâş ve heyecan uyandırmaya salih olması şarttır. Bir tehlikenin filen mevcut olması veya tehlikenin muhakkak bulunması gibi objektif bir vak'a zaruri değildir.

Âmmenin telâş ve heyecanını mucib olmak: Yakın bir zarar veya tehlikenin melhuz bulunduğunu ileri sürerek âmmede korku uyandırmaktır. Düşmanın çigneyip geldiğini veya askerinin bozulduğunu söylemek gibi. Kanunumuzdaki telâş ve heyecan kelimesine mukabil olarak İtalyanca metinde (Alârme) tâbiri mevcuttur. Bu kelimenin korku, telâş, endişe, dehşet manasına geldiği malûmdur. Bu sebeble kanunumuzdaki iki kelime aynı maksada müteveccihdir.

Telaş, kanunu himaye eylediği millî mukavemetin aleyhine olarak fertleri yalnız kendi menfaatlarını kurtarmağa sevkeder.

Halkın maneviyatını kırmak: Bu tabir ile asılsız, mubalâğalı, hususî maksada müstenit havadis veya malûmatın tevlit eylediği netice olarak halkta kısmen veya tamamen eminiyetsizlik, fütur hasıl olması maksuttur.

Halkın yalnız harp şevkini izale veya tenkis edilmekle kalmayarak hükûmete, orduya, millî mukavemete karşıda itimadı izale edilmiş olur. Havadis veya malûmatın veya bir kısmının telâş ve

heyecanını mucib olmasında veya maneviyatını bozmasında fark yoktur. Elverirki halkta, bir kısım efrad üzerinde tesir icra eylemiş olsun.

Gerek âmmenin telaş ve heyecanını mucib olmak ve gerek halkın maneviyatını kırmak halleri tahdidi değildir. Kanunda bunlar misal olarak zikredilmiştir. Fıkırada mevcut (Duşman karşısında milletin mukavemetini azaltmak) hali, diğer bütün melhuz halleride ihata eder. Zira kanunun gayesi milletin mukavemetini muhafazadır.

Binaenaleyh milletin mukavemetini, asılsız, mubalâğalı.... havadis veya malûmattan mada azaltacak diğer sebeblerde tahaddüs edebilir. Meselâ herçibadabad sulh yapmağa icbar için fesat çıkarmak gibi.

Kanun, havadis veya mlûmatın milletin mukavemetini azaltacak şekilde olacağını beyan etmiş isede: Bu azaltmanın derecesini tasrih eylememiştir. Bunların milletin mukavemetini iptale müsait olup olmadıklarını aramağa lüzum olmayıp sadece mukavemeti azaltmağa müstait bulunmaları kâfidir.

Millî Menfaatlara zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunmak: Siyasî bozgunculuk sayılan ikinci halde millî menfaatlara zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunmaktır. Asılsız, mubalâğalı hususî bir maksata müstenit havadis veya malûmatın yapılma veya naklinden başka diğer bilûmum bozgunculuk faaliyetleri, burada ihata olunmuştur. Bethahane tefsirler, hükûmeti, büyük kumanda heyetini ve bunların mukarrerat, icraat ve pılanlarını zem ve takbih eylemek gibi. Bu gibi fiilleri, mahiyetine bakarak hâkim tayin ve takdir edecektir.

Burada sözü edilen menfaatlar hakkında kanunda sarahat yoktur. Bu menfaatlar siyasî veya askerî mahiyette olabileceği gibi harp ilede alâkalı olabilir.

Siyasî bozgunculuk suçunun birinci şekli, fail tarafından tahlike li havadis veya malûmatın yapılmasına yarar bir fiil veya ziyade şahıslara nakleylediği anda işlenmiş olur. Hukukan teşebbüs derecesi mevcuttur.

İkinci şeklinde ise suçlunun faaliyeti neticesinde harbe müteallık millî menfaatlara bir zarar tahakkuk eylediği zaman işlenmiş olur Burada hukukan teşebbüs derecesi yoktur. Zira zararın tahakkuk ile fiilin işlenmesi birbirine karışır.

Her iki şekilde de suç bir hareketin ifasile işlenmiş olur. Suça iştirâke gelince: havadis veya malûmatı işiten kimse bu suça iştirâk etmiş olmaz. Hatta icabeden mahallere ihbar etmemeside cezayı mücip değildir. Fakat öğrendiği havadis veya malûmatı kendisi de yayar veya naklederse aynı suç işlenmiş olur.

Yabancı veya düşman, bozguncu ile anlaşarak bozguncuyu faaliyete sevk ve tahrik eylerse suça iştirâk etmiş olur.

Tetkik edilen siyasî bozgunculuk suçunun her iki şeklinde kasıt mevcuttur. Taksiri şekli halkı rahatsız eden hareketlerden sayılabilir.

Suçun kasdi şekli, fail tarafından asılsız olduğunu veya mubalâgalı veya hususî bir maksada müstenit bulunduğunu bildiği havadis veya malûmatın, doğru ve sahih imiş gibi serbest iradesile yayılmış veya nakledilmiş ve yahut bilerek serbest iradesile diğer bir faaliyetde bulunmuş olmasıdır. Havadis veya malumatın yapılması veya nakli veyahut diğer bir faaliyetin icrası, fail tarafından kendi fiilinin neticesi olarak istenmiş, derpiş edilmiş olmak lâzımdır.

Kanunun men eylediği tehlike veya zarar, fiilin suç sayılması için objektif bir şarttır. Binaenaleyh fail tarafından bu zarar veya tehlikenin derpiş edilip istenmiş olup olmadığının yani bu neticeyi istihsal kasdının mevcut bulunup bulunmadığının tahkikine mahal yoktur. Zaten böyle bir maksadın mevcudiyetini isbat her vakit mümkünde olamaz.

Bilâkis, failin yaydığı veya nakleylediği havadis veya malûmatın sahte, asılsız, mubalâgalı olduğunu bilmesi kâfi ve muktazidir.

Zira bu şart, suçun aslı unsurudur. Çünkü havadis veya malûmat sahih ve doğru ise esasen suçu mahal vermez. Fakat sıhhat ve doğruluğunda şüphe varsa iki taraflı bir vaziyet vardır:

Ya asılsız, mubalâgalıdır veya değildir. Böyle bir vaziyette bulunan kimse fiilinin akibetinden mes'ul olur.

Hata vaki olmuş ise, hususî bir maksadın mevcudiyeti sabit olmadıkça suçluluk kalkar.

Kanun siyasî bozgunculuk için, üç teşdit sebebi zikretmiştir.

1 — Fiilin askerlere müteveccih olması: Fiilin harbin neticesi omuzlarına yüklenenlere karşı işlenmesi milletin harpteki menfaatını tehlikeye koyar. Fakat burada mevzuubahis fiil, 153 üncü maddede mezkûr askerleri tahrike ait fiilden başka olmalıdır.

Her iki fiilin birlikte işlenmesi ictimaa sebeb olur.

Asker tabiri yalnız muharip askerlere değil, harp zamanında askerlikle alakalılarına da şamil geniş bir mana ifade eder.

Fiil propaganda ile yani asılsız, mubalâgalı, hususî maksada müstenit havadis veya malûmatın telkini, askerlerin huzurunda veya gıyabında ağız ile, yazıyla veya bu maksada hâdim her hangi bir vasıta ile icra olunabilir.

2 — Yabancı ile anlaşma: Mevzuubahis yabancı düşman olmayan yabancılardır. Bu yabancı, bir devlet veya onun memuru veya onun tab'asından biri olabilir. Yabancı devlet harp zamanında Türkiyede

bozgunculuk faaliyetleri tevhit edecek tarzda Türkiye işleriyle alâkadar olabilir. Böyle bir devlet Türkiyeye düşman olan Devlet lehine hareket etmemiş bile olsa, bazı menfaatlar temini için Türkiye'nin bozulmasını istiyor demektir. Düşman olmayan bir devletin Türkiye'de veya hariçte oturan tab'asından biri, Türkiye'nin zararına bozgunculuk hareketleri icra edenlerle anlaşır ya kendi devleti lehine veya sabit olmasa bile düşman devlet hesabına (Sabit olduğu takdirde azami ceza sebebidir) aynı maksatla çalışmış olur.

Yabancı ile anlaşmak demek, maksadın istihsalı için her hangi bir tarzda, yazıyla şifahen. anlaşmaktır. Anlaşmak, iki iradenin açık veya gizli olarak aynı maksat etrafında uyuşup uzlaşması manasını ifade eder. Yabancı ile suçlu arasında bir anlaşma sebkate etmiş olmalıdır.

İki irade arasında böyle bir münasebet yoksa anlaşma değil, bir taraflı olarak tahrik, teşvik telkin vardır. Anlaşmanın husuluna yardım eden üçüncüler dahi aynı mes'uliyete düşerler. Ancak yerine göre bunlar hakkında tahfif sebepleri mevcut olabilir.

3 — Düşmanla anlaşma: Düşmanla anlaşmanın tevhit edeceği tehlike ve zararın ehemiyeti, evvelki iki sebebin husule getireceği zarar veya tehlikeden daha vahim olduğundan düşmanla anlaşmanın cezası ayrıca ağırlaştırılmıştır.

Düşman, Türkiye'ye karşı harp eden demektir. Bu bir Devlet, teşkilâtlı veya teşkilâtsiz bir topluluk olabildiği gibi bir kaç Devlet veya tanınmış bir Devlet veya tanılmamış bir halk kütlesi de olabilir. Keza müsellâh veya muhasım yabancı bir çete de l u aradadır.

Teşdit sebeplerinden 1 ve 2 numaralı sebepler ictima ederse cezanın balığ olacağı miktar hakkında kanunumuzda sarahat yoktur. İtalyan şerhlerinde verilecek cezanın on beş seneden ziyade olacağı gösterilmiştir. 1 numaralı sebeble düşmanla anlaşma sebebi birleşirse ceza esasen müebbed haptiden ibarettir.

İktisadî bozgunculuk:

161 inci maddenin 4 üncü ve müteakıp fıkraları iktisadî bozgunculuğu ihtiva etmektedir. Bu suç da umumî harbin mahsulüdür.

Kanunun burada himaye eylediği mevzu, Devletin dahilî veya beynelminel mevcudiyetine müteallik menfaatlardır. Düşman karşısında milletin mukavemetini kırmak miksadiyle kambioların tedavül kımetlerini düşürerek veya resmî veya hususî kıymetli eyrakın piyasası üzerinde tesir yaparak iktisadî hayatın tehlikeye düşmesini önlemektir.

İktisadî rahatsızlıklardan muztarip bir millet, harbin tevhit eylediği ağır icablara emniyet ve itimatla tahammül edecek halde

bulunamaz. Bu sebeble böyle ızdıraplar ihdas veya tezyit edecek kimselerin hareketleri âmmenin selâmet ve emniyetine muhalif görülmüştür.

Son harbin tecrübeleri göstermişti ki, bankacıların, kambiyo ile iştigal edenlerin, hava oyunları oynayanların doymaz hırsları millî birlik ve tesanût hislerini körletebilir.

Asker vatan için hayatını feda ederken, halk harbin eziyet ve elemeleriyle ızdırap içinde kıvrılırken bir takım kimselerin bu feda-kârlıkları kendi zenginlikleri için istismar ederek mevcut müşkülât ve musibetleri tezyit etmek suretiyle istikbal için tehlikeler ihzar eylemeleri menfur bir harekettir. Binaenaleyh, iktisadî bozgunculuk, ahlâkî ve içtimâî noktalardan siyasi bozgunculuktan daha vahim olmakla daha ağır cezalara lâyıktır.

İktisadî bozgunculuk suçu, nev'i şahsına munhasır bir suçtur. Ancak harp zamanında işlenebilir.

Bu suç, düşman karşısında milletin mukavemetini tehlikeye maruz bırakacak tarzda kambiyo ların tedavül kıymetini düşürmeğe veya yahut resmî veya hususî kıymetli evrakın piyasası üzerinde bir tesir yapmağa matuf vasıtaları kullanmak, hareketlerde bulunmak suretiyle işlenir.

Bu hareketler, telâş ve emniyetsizliği mucip asılsız, mubalâğalı veya hususî bir maksada müstenit havadis veya malumatın yayılması veya nakledilmesi şeklinde olabileceği gibi diğer elverişli vasıtalar istimaliyle de olur.

Esham ve kıymet piyasasında, şahsî iradedden hariç malî veya iktisadî sebeblerle vukua gelen ve hatta millî menfaatlara da muhalif bulunan değişiklikler suça sebep teşkil edemez.

Bu hususta kullanılan vasıtalar kambiyo kurunu düşürmeğe veya esham ve kıymetlerin piyasasına tesire matuf olmalıdır. Bu vasıtalar yalnız bunları husule getirmeğe elverişli vasıtalar olmakla kalmayarak bu maksatla istimal edilmiş olmak ta lâzımdır.

Tedavül kıymetini düşürmek: Suçlunun kullandığı vasıta veya vasıtalar kambiyonun tedavül kıymetini düşürmeğe yani nukut ve senedlerin muayyen bir zamanda, beynelmilel piyasada haiz olduğu kıymetten aşağı düşmesine veya bu kıymete yükselmesine mani olmağa matuf bulunmalıdır.

Kıymetli evrakın piyasası üzerinde tesir yapmak: Suç yalnız kambiyo ların tedavül kıymetinde gayri müsait değişiklikler icrasından başka resmî veya hususî kıymetli evrakın piyasası üzerinde tesir yapmakla da işlenir. Bu kıymetli evrak, borsada kote edilmiş olan ve umumî piyasada ticareti yapılan evrak ve kıymetlerdir.

Zira yalnız bunlar üzerinde yapılan faaliyetlerdirki milletin düşman karşısında mukavemetinin kırılmasını müstelzim olur.

Bu evrakın devletin veya âmme müesseselerinin evrakı olmasile ticarî ve sınaî müesseselerin senetleri olmasında fark yoktur. Keza evrakın hamiline ait, nama muharrer olmasının da bir ehemmiyeti yoktur. Zira maruz tehlike bütün hallerde de mevcuttur.

Bu kıymet veya evrakın Türk veya ecnebi olmasında bir fark mevcut değildir. Elverirki düşman karşısında milletin mukavemeti için tehlike tevlit edebilsin.

Kıymetli evrakın piyasasına tesire matuf hareketler ve vasıtalar istimali, Kote edilen değerde sun'î surette değişiklik vücuda gelmesini mucib olur. Bu tesir ekseriyetle kıymetlerin düşmesine saik olur. Veya sonra birdenbire düşmek gibi millî iktisadiyata zarar veren zahiri yükselmeler şeklinde vukubulur.

Failin fili neticesinde kambioların kıymetten düşmüş bulunması veya kıymetli evrakın piyasasına tesir edilmiş olması; yani bu neticelerin husulü lâzım olmayıp failin yalnız bu neticeleri tevlide elverişli vasıtaları kullanmış olması kâfidir. Fakat failin kullandığı vasıta ve yaptığı hareket neticesinde kambiyo kıymetten düşer veya kıymetli evrak piyasası üzerine tesir edilmiş bulunursa, tecrim edilebilmek için düşman karşısında millet mukavemetinin tehlikeye maruz kalmış olması da zaruridir. Zira olabilirki düşen kıymet veya yapılan tesir düşman karşısında milletin mukavemetini tehlikeye maruz kılacak dereceye bulunmaz. Bunu hâkim takdir eder.

Düşman karşısında milletin mukavemetini tehlikeye maruz bırakmak, mukavemetin azalmasını mucib olmak demektir. Şu halde milletin mukavemeti filen azalmamış bile olsa suç mevcuttur.

Bu suç fail tarafından kambioların kıymetini düşürmeğe veya kıymetli evrakın piyasası üzerinde tesir icrasına elverişli vasıtanın, netice elde edilsin edilmesin, fiil sahasına konduğu zaman işlenmiş olur.

Bu suçun hukukan teşebbüs derecesi mevcut değildir. Zira teşebbüs ile suç işlemek arasında fark hasıl olmaz.

Bu suç bazan mütemadi suç vasfını alır. Vasıtanın istimali inkıtasız devam edebilir ve failin iradesiyle terk olunabilir. Aynı cürüm kasmının icrasında bir veya müteaddid vasıtaların mükerreren isti mali suretiyle müteselsil suç şeklini de alır.

Bu suç kasdidir. Taksiri şekli mevcut değildir. Burada kasıt, kambioların fiyatını düşürmeği, evrakın piyasası üzerine tesir etmeği, bilerek istemekten ibarettir. Failin kendi fiilinin neticesi olarak kambiyo fiyatlarının düşeceğini veya kıymetli evrak piyasasının tesir edeceğini bilmiş olması lâzımdır.

Faili bu fiili işlemeğe sevk eden sebeblerin ehemmiyeti yoktur. Binaenaleyh kazanç maksadiyle veya sair bir gaye ile hareket etmesinin suça tesiri olmaz. Fiile ceza verilmek için sadece düşman karşısında milletin mukavemeti tehlikeye maruz kalması şart olduğundan failin bu neticeyi isteyip istememiş olmasının da ehemmiyeti yoktur. Eğer istemiş ise cezanın arttırılması icabeder.

İktisadî bozgunculuk suçunun diğer unsurları ve teşdit sebepleri hakkında, yukarıda söylenenlere ilâve edecek bir hususiyet yoktur.

İtirazülgayır yeni usulümüzde niçin yoktur?

Yazan :

Avukat Hidayet AYDINER

Kıymetli bir hukukcumuz, Adliye Ceridesinin 940 senesi dördüncü sayısının 297 — inci sahifesinde neşredilen bir makalesinde itirazülgayır usulünün eski usulü muhakematı hukukiyede olduğu gibi yeni Hukuk Usulü muhakemeleri kanunumuzda sarahaten kabul edilmiş olmasına karşı teessürlerini izhar ederek « Yeni kanunları eski-
sinin kökleşmiş olan temelleri üzerine oturtmalıdır ki istenilen yeniliklere göre çok sağlam bina kurulmuş olsun » buyurdular. Sayın hukukcumuzun yaptığı bu teşbihe karşı eski kerpiç binanın temelleri üzerine yeni betonarme binayı nasıl kurabiliriz, her sistemin kendisine göre bir temeli vardır diye mukabele ettikten sonra noktai nazarlarına niçin iştirâk etmediğimizi berveçhi ati izah ediyoruz:

Bu izahata başlamadan evvel sayın muarızımızın tatbikattan notlarına karşı bizim de tatbikattan bazı vakıaları hatırlatmamız faydalı olacaktır. Henüz fakülteden yeni çıkmış, Ankara Asliye ikinci hukuk mahkemesine tavgif edilmişim. Mahkememizde Keçiören civarında bir arazi kakkında cereyan eden bir davanın mevzuu olan mahallin keşfine gitmişim. Keşif esnasında hakikî bir davada taraflar arasında tecelli eden ihtilâfı nazardan eser görmedim. Buna karşı hayretimi farkedenden müddeialehy tarafı kulağıma eğilerek bu davanın bir muvazaa olduğunu, davacının eline bir meni müdahale ilâmı alıb da müddeabih araziyi kendi lehine tescil hususunda düçar olduğu müşkülâtın önüne geçileceğini fısıldayınca fakültede okuduğumuz nazariyat ile hakikî hayatta karşılaştığımız tatbikat arasındaki uçurumun ilk sarsıntısı ile karşılaştığının farkına vardım. Bilâhara serbes mesleğe atılıb da gene bir gayrimenkul tescili hakkındaki müşkilât müzakere edilirken alâkadarın şimdi merhum olan çok tecrübeli mümessili bize telâşa mahâl yok muvazaatan bir dava açılır, alınacak ilâm ile iş hallolunur gider demişti. Yalan ve muvazaa her şeyde belki yapılabilir. Fakat yalandan dava ve yalandan hüküm almayı benim havsalam almadı ve anlamakta gecikmedim ki eski usulu muhakematı hukukiye mütehassısları (!) kanunun doğrudan

doğruya vermedigini böyle bir hilei şeriye ile almanın yolunu bulmuşlar ve hatta bu yolu kendilerine tozlu yol bile yapmışlar. Bunda muvaffak oluyorlardı. Çünkü eski hukukumuzda göre kaziyei muhakemenin namahdut bir tesiri kabul olunuyordu, bir ilâm yalnız taraflara değil herkese müessirdi. Çünkü eski hukukumuz fazla mantıkçı idi. Kuru ve yanıltıcı bir mantık istidlaline kapılarak eski hukuk diyordu ki hakikat gibi hak ta teaddüt etmez ve hakikat ne rede olsa gene aynı hakikattir. Binaenaleyh bir mahkemenin filân şeyin falana ait olduğunu gösteren ilâmının tesbit ettiği hakikat her yerde ve herkese karşı aynı kuvvet ve aynı derecede müessirdir. Hakikat değişmez diyordu. Bu düşünüş sakattı. Çünkü evvelâ düşünmüyordu ki hareket te sükûn da, sıcak da, soğuk da, izafidir, bu alemde her şey izafidir Binaenaleyh haklılık, haksızlık da izafidir. Aynı mesele hususunda birisine karşı haklı addolunan şahıs çok muhtemeldir ki aynı hususta diğer birine karşı haksız olsun. Hem hasmın doğrudan doğruya veya dolayısıyla kabul etmesi ile bir hak-kın vücuduna hükmolunmak zaruri değil midir? Bu takdirde birinin her hangi bir maksatla açık veya kapalı surette kabulüne iktiran etmesinden dolayı sadır olan bir hüküm onu bu suretle kabul etmiyen üçüncü şahıslara karşı niçin müessir olsun?

Bu mülâhazalar apaçık gösteriyor ki kaziyei muhkemenin tesiri yalnız taraflara ve mevzuunu teşkil eden hadiseye hasrettirmeyib de her yerde ve herkese teşmil etmek çok mahzurlu bir kefiyettir. Bu mahzurun az çok farkına varan eski usulü muhakematı hukukiye bunun önünü almak için yarım yamalak bir tedbir bulmuştu ki oda şimdi ihyası temenni edilen itirazülgayır usulüdür. İtirazülgayır tarafların dan olmadığı halde kendi hukukuna müessir addolunan bir ilâmın tesirinin haksızlığından kurtulmak için açılmış istisnai bir yoldu. Bu yol kaziyei muhkemenin herkese müessir olması hususundaki yanlış düşüncenin mahzurlarını tamamen bertaraf etmiyordu ve edemezdi. Çünkü yanlış bir prensip olarak kaziyei muhkeme herkese karşı müessir addedildiğinden bunun tesirinden kurtulmak isteyen üçüncü şahsın başına durduğu yerde derd açılıyordu. Adamcağız taraflarından olmadığı bir ilâmın tesirinden kurtulmak için fırlayıp mahkemeye koşması ve başka bir şahsın başka bir şahıs aleyhine her nasılsa aldığı ilâmın hükmünü iptal için çalışıp çabalaması lâzım geliyordu. Bu kendisi için büyük bir külfetti. Zira bu suretle onu itirazülgayre icbar çok defa mensup olmadığı uzak bir mahkemeye müracaata ve birçok fuzuli masraflar yapmağa ve işinden gücünden kalmağa icbar idi. Üçüncü şahıslar için bulunan bu yol aynı zamanda tehlikeli idi. Çünkü ortada mevcut bir ilâmı üçüncü şahsın cerhü

iptal ettirmesinin müşkilatından kat'an nazar mülga usulu muhakematı hukukiye kanununun 166 inci maddesinde tasrih edildiği veçhile itirazülgayır için de müruru zaman mevcut idi. Bina naleyh Mehmetle Ahmet arasında tekevvün eden bir davaya dair üçüncü şahıs Mustafanın taraflarından olmamak itibarile haberdar olmadığı bir ilâma karşı itirazülgayır hakkı eğer müruru zamana uğramışsa artık Mustafaya yalnız ağılamak düşüyordu.

İşte mütekâmil hukukun mütekâmil eserlerinden olan yeni Hukuk Usulü Muhakemeleri kanunumuz bu sakat prensibi kökünden temizledi. Çünkü 237 . inci maddesile kaziyei muhkemenin tesirlerini ancak taraflara ve müddeabihe ve istinat olunan sebebe mahsus ve münhasır olduğu esasını koydu. O halde bu yazımıza başlık olarak koyduğumuz itirazülgayır yeni usulümüzde niçin yoktur sualinin cevabını artık hiç irkilmeden verebiliriz:

Yeni usulümüze göre kaziyei muhkemenin tesiri ancak davada taraflara ve müddeabihe maksurdur da ondan . . .

Şu halde hukukta ve hukuku şahsiye noktasından cezada bugün taraflardan olmıyan bir şahsa taraflarından olmadığı bir ilâmın tesir etmesi mevzuubahs ve mutasavver değildir ki itirazülgayıra lüzum olsun.

Gerçi yeni usulü muhakememizin 49 dan 59 a kadar olan maddelerile müddeabih hususta başkasına hakkı rücuu olanın davayı ihbarı ve bir davadan müteessir olanın derdesti rüyet bir davaya müdahalesi kabul edilmiştir. Fakat bu hiçbir vakit bir itirazülgayır demek değildir. Çünkü itirazülgayır bir ilâma karşı olurdu. Halbuki bu müdahale henüz ilâm sadır olmıyan ve derdesti rüyet bulunan bir davaya müdahaledir. Bunların ise mahiyetleri başka başkadır. Diğer taraftan dikkat edilirse usulun davayı ihbar ve davaya müdahale sistemi-üçüncü şahısların haklarını muhafaza için değil belki davada müddeialeyhin hakkını layıkıyla müdafaa edebilmesi için konmuştur. Filhakika bir davada müddeialeyhin esbabı müdafaa üçüncü bir şahsın elinde olabilir. Ve dava ikamesine sebep olan hadisenin ademî vücudunu müdafaa haddi zatinde müddeialeyhten ziyade müddeialeyhle o hususta bir münasebet ve ittisalı bulunan üçüncü şahsa raci veya onun yardımı olmaksızın müdafaaanın isbat edilmesi müşkil veya gayri mümkün olduğu haller tasavvur olunabilir. İşte bu ihtimallardadır ki davada taraflardan birisi kendi vaziyetini takviye için davayı ihbara hakkı olanlara ihbar edebilir. İhbar etmemesi eğer ademi ihbarın sebebiyet verdiği bir zarar mevcut değilse yani ihbar etseydi bile netice değişmiyecek idi ise mahkûmaleyhin bu bapta kendisine hakkı rücuu olanlara karşı haklarını iskat etmediği gibi

ihbar olunanın davaya müdahale etmemesi de eğer bu ademi müdahalenin netice üzerine tesiri olmayacak idi ise ve kendisine ait bir mes'uliyet-sebebi haddi zatında mevcut bulunmuyorsa sırf davaya müdahale etmemesi yüzünden kaziyei muhkeme kendisine müessir olamaz. Bu sebeptendir ki hukukta davaya müdahale eden üçüncü şahıs gene üçüncü şahıstır, hukukî ve tam manasile taraflardan değildir. Buna binaen hukuk usulu muhakemeleri kanunumuzun 50 ve 57 - inci maddeleri hükmün müddei tarafından bidayeten müddeialeyh gösterilen şahsa muzaf olarak verileceğini tasrih suretile herhangi bir davayı müddeialeyhin herhangi bir sebeble voleybol topu gibi başkasının başına atamayacağını göstermektedir. Bir ceza davasına hukuku şahsiye noktasından müdahale ise hukukta bu anlatığımız manası ile bir müdahale değildir. Belki bizzat müddei sıfatını almaktır. Tam manasiyle bir davadır. Onun için ismi de müdahale yoluyla davadır. Böyle olduğu için cezadaki davaya müdahale ederek hukuku şahsiyesini istiyen bütün manasile taraflardandır. Mahkûmuleyh veya mahkûmualeyh olur ve isdar olunacak kaziyei muhkeme bittabi kendisine müessir olur.

Yeni kanunumuzun prensibi ile eski kanunumuzun zehniyeti arasında ki esaslı farkları bu suretle izah etmiş olduğumuz için bu meselede başkaca teferruata girmeye lüzum görmüyoruz. Bizce yeni kanunun esasatına külliyen münafi olan bir nehci yeni kanunun meriyeti zamanında içtihaden ihya etmeye tevessül doğru bir şey değildir.

Terfilerine halen kazaî ve inzibatî bir mani olmayan Muavin, Hâkim ve Müddei umumilerle Hâkim sınıflarından ayrılanlardan gaye Eylûl 940 tarihine kadar terfi müddetlerini bitireceklerin sicil sıra No. sı itibarile isimlerini gösterir liste Hâkimler kanunun 29 uncu maddesi mucibince her meslek sınıfları için ayrı ayrı hazırlanarak aşağıya derç edilmiştir. Kendilerini terfia şayan gördükleri halde bu listede isimlerini bulamıyanlar mezkûr maddenin 2 inci fıkrasına tevfikân neşir tarihinden itibaren bir ay içinde ayırma meclisine yazılı olarak itiraz edebilirler.

H Â K İ M L İ K S İ N İ F İ

5 inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
1	785	A.Nazif Akan	Konya ceza hâkimi
2	1697	S.Faik Uras	Birinci sınıf Adliye müfettişi
3	1807	Kemal Kovacıoğlu	İstanbul ticaret mahkemesi reisi
4	2076	Ekrem Saylam	1 inci sınıf adliye müfettişi

6. inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	219	Muzafferettin Arkan	Temyiz Mahkemesi raportörü
2	284	Tahir Sancar	Artvin Hâkimi
3	301	Hilmi Gültepe	Kayseri hukuk hâkimi
4	359	Hamdi Danişoğlu	Tunceli ağır ceza reisi
5	408	Zeki Tamay	Temyiz raportörü
6	479	Ali Bahattin Ural	Rize hukuk hâkimi
7	841	Fehmi Atabay	Malatya ceza hâkimi
8	842	Ali Arın	Kemah hâkimi
9	959	Lütfü Çakıroğlu	Mersin hukuk hâkimi
10	1090	Hulusi Turan	İstanbul kadastro hâkimi
11	1122	Kenan Ataergin	İsparta reisi
12	1154	M.Zühtü Uzman	Bolvadin ceza hâkimi
13	1268	Nuri Temizer	Tunceli ceza hâkimi
14	1554	Fazlullah Şenol	Alanya hukuk hâkimi
15	1562	İsmail Hakkı Göktürk	Adana hukuk hâkimi
16	1830	Mehmet Ali Tingiz	Silifke hâkimi
17	2065	Ahmet Sabri Işıl	İstanbul asliye hukuk hâkimi
18	2114	Cevdet Günday	Bitlis reisi
19	2186	Hilmi Ayık	Kütahya ceza hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
20	2195	Ali Fuat Yazıcı	Akseki hâkimi
21	2920	Lütfü Erkan	Siirt reisi
22	3491	Hamdi Duraz	Bursa hâkimi
23	3625	Mustafa Tüzün	İkinci sınıf adliye müfettişi
24	3969	Selâhattin Ersin	Kocaeli hâkimi

7. İnci derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	87	Ahmet Nuri Tümer	Balıkesir sulh hâkimi
2	109	İrfan Kızanlık	Çorlu hâkimi
3	162	İhsan Sidal	Ankara sulh hâkimi
4	278	Ali Nazif Özökten	Anamur hâkimi
5	282	Fahri Bilgin	Karacasu hâkimi
6	326	Lütfü Karaali	Ayancık hâkimi
7	338	Ali Rıza Aydoğdu	Kaş hâkimi
8	341	Hasan Dikmen	Gümüşhacıköy hâkimi
9	375	Lütfü Sezer	Edirne Kadastro hâkimi
10	405	Ömer Lütfü Erden	Develi ceza hâkimi
11	418	Halit Yolalan	Divriği hâkimi
12	442	Ali Rıza Orhan	Ünye ceze hâkimi
13	452	Mehmet Güngör	Kalecik ceza hâkimi
14	478	Abdullah Safi Onaran	Çorum hukuk hâkimi
15	509	Kâzım Akyol	3. üncü sınıf adliye müfettişi
16	514	Muzaffer İzgi	Tarsus hukuk hâkimi
17	600	Fehim Ünal	Yozgat sulh hâkimi
18	648	Celalettin Taşpınar	İstanbul sulh hâkimi
19	660	Ziya Ataç	Alaşehir ceza hâkimi
20	715	Necip Uslu	Maraş ceza hâkimi
21	726	Hüsnü Türel	Bolu Kadastro hâkimi
22	733	Refet Anul	Lüleburgaz hâkimi
23	738	Fahri Baykal	Çemişgezek hâkimi
24	748	İsmail Hakkı Ülgen	Erzurum sulh hâkimi
25	793	Asım Güven	Marmaris hâkimi
26	913	Tevfik İzal	Dörtiyol hâkimi
27	925	Faik Esen	Serik hâkimi
28	949	Celal Ünal	Elmalı ceza hâkimi
29	1040	Şükrü Soykan	Uşak sulh hâkimi
30	1080	M.Rahmi Anlı	Trabzon hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
31	1138	Necati Yılmaz	Ankara sorgu hâkimi
32	1221	Faik Köstendillioğlu	Bolu sulh hâkimi
33	1278	Rıfat Günaydın	Eğirdir hâkimi
34	1328	Sadık Taşkın	Antakya hukuk hâkimi
35	1350	Derviş Gündüz	Silivri hâkimi
36	1416	Selâhattin Erktvanç	Bursa sulh hâkimi
37	1478	Hakkı Gürsoy	Haymana hâkimi
38	1482	Hıfzı Akıncı	İskilip ceza hâkimi
39	1534	Celalettin Cem	Urla ceza hâkimi
40	1578	Hüseyin Avni Örmeci	Kırklareli Kadastro hâkimi
41	1602	Ahmet Hamdi Gökay	Bartın hukuk hâkimi
42	1700	Reşat Akkuş	Sarıkamış hâkimi
43	1703	Fehmi Eğemen	Erzincan sulh hâkimi
44	1779	Mehmet Uncuoğlu	Silifke ceza hâkimi
45	1788	Hayri Aksoy	Karaman hâkimi
46	1814	Kâzım Akşit	İzmir sulh hâkimi
47	1846	Hamdi Yalçınkaya	Çorum sulh hâkimi
48	1864	Suut Istanbuluoğlu	Hendek ceza hâkimi
49	1875	Hüseyin Avni Danış	Samsun sulh hâkimi
50	2027	Tevfik Topuğulu	Çine hâkimi
51	2115	Şemsettin Özbekoğlu	Kemaliye hâkimi
52	2128	Edip Berkit	Emet hâkimi
53	2363	Yusuf Ziyaettin Sönmez	Temyiz mahkemesi raportörü
54	2378	Zeki Ülker	Düzce hukuk hâkimi
55	2399	İbrahim Etem Tezel	Bursa sulh hâkimi
56	2553	Tevfik Özdöl	Adana asliye ceza hâkimi
57	2647	Ali Muzaffer Evranos	Bursa hâkimi
58	2772	Kadri Sezen	İstanbul sulh hâkimi
59	2776	Sami Akyaman	Kars hukuk hâkimi
60	3085	Abdülhamit Ertemer	İzmir kadastro hâkimi
61	3209	Cemil Tokuz	Akşehir asliye reisi
62	3220	Mehmet Bilen	Bafra hukuk hâkimi
63	3412	Avni Günel	Kocaeli sulh hâkimi
64	3440	Ali Rıza Daloğlu	Yenişehir hukuk hâkimi
65	3515	Fehmi İnal	Şeferihisar hâkimi
66	3522	Saffet Gürkan	Burdur hukuk hâkimi
67	3527	İbrahim Etem Alpaydın	Denizli sorgu hâkimi
68	3543	Zühtü Yüceoğlu	Temyiz mahkemesi raportörü
69	3619	Şükrü Dölek	Pınarbaşı hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
70	3661	Lütfü Tanverdi	Çerkeş hukuk hâkimi
71	3669	Refik Belür	Karamürsel hâkimi
72	3743	Yusuf Bahri Nefesli	Ayaş hâkimi
73	3803	İhsan Akman	Burhaniye ceza hâkimi
74	4040	İbrahim Sunuhi Arsan	İstanbul hukuk hâkimi
75	4131	Emin Altınay	Seyitgazi hâkimi
76	4146	Cevat Erkul	İstanbul sulh hâkimi
77	4160	Hüseyin Timur Kalkay	Torbalı hâkimi
78	4223	Mesut Öveçoğlu	Antalya ceza hâkimi
79	4235	Salih Saffet Ünan	İstanbul sorgu hâkimi
80	4764	Sabri Aksüyek	Karaman Ereğlisi hukuk hâkimi
81	5040	Saim Erden	İstanbul sorgu hâkimi
82	5187	Muhlis Tümay	İstanbul sulh hâkimi
83	5218	Rauf Dizdar	3. üncü sınıf adliye müfettişi
84	5298	Seâhattin Demirelli	İstanbul sulh hâkimi
85	5382	Mehmet Arıkan	Tunceli âzası
86	6100	İsmet Şen	Tekirdağ hukuk hâkimi

8. inci derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	30	Tevfik Şenöz	Afyon sulh hâkimi
2	91	Atif Varlık	İstanbul ağır ceza âzası
3	209	Şerif Tümer	Urfa hukuk hâkimi
4	224	Rasim Akyokuş	Yeşilova hâkimi
5	268	Ali Rıza Kıvrıncıoğlu	Erbaa hukuk hâkimi
6	293	İlyas Oğuz	Salihli asliye âzası
7	346	Zeki Hekimoğlu	Ordu âzası
8	380	Safer Hilmi Altay	Eskişehir sulh hâkimi
9	384	Mesut Demir	Taşköprü hukuk hâkimi
10	421	Mustafa İlhan	Sındırgı hâkimi
11	424	Şinasi Tüzzer	Gümüşhane âzası
12	435	Ali Sabri Yüce	Kars âzası
13	439	Mahmut Nedim Akpınar	Karasu sulh hâkimi
14	440	Ziya Uğurlu	Behisni hâkimi
15	506	Yusuf Cemil Bilman	Trabzon asliye ceza hâkimi
16	521	Ali Saip Güveli	Gaziantep ceza hâkimi
17	656	Remzi Ögüt	Mardin âzası
18	739	Osman Remzi Kıran	Pazar hâkimi
19	789	Ahmet Ata Dalmaç	Saideli hâkimi

Sıra No:	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
20	870	Mustafa Vehbi Özdöl	Eskişehir âzası
21	878	Abdülkadir Mutlu	Akşehir âzası
22	917	Hilmi Evren	Adapazarı âzası
23	987	Sadık Oğuz	Orhaneli hâkimi
24	915	Ali Rıza Özdemir	Mut hâkimi
25	994	Rüştü Teymiroğlu	Gördes hâkimi
26	995	Ali Özataç	Adapazarı sulh hâkimi
26	997	Rasim Çolpan	Balya hâkimi
28	1024	Cemal Ataç	Gölköy sulh hâkimi
20	1060	Rüştü Olcay	Şibinkarahisar âzası
30	1169	Ali Tevfik Mazman	Nizip hâkimi
31	1202	Tevfik İzgi	Adana âzası
32	1241	Ağah Apaydın	Silifke hukuk hâkimi
33	1273	H.Hilmi Tüzer	Söke ceza hâkimi
34	1296	Zühtü Aytan	Senirkent sulh hâkimi
35	1317	Sadık Öge	Ayvacık hâkimi
36	1368	Mümin Ersöz	Bursa hâkimi
37	1396	Ali Tekinay	Saimbeyli hâkimi
38	1450	Tahsin Garzanoğlu	Sivas sulh hâkimi
39	1520	Akif Güney	Sinop âzası
40	1567	Hüseyin Hüsnü Sayın	Bolvadin hâkimi
41	1581	Çelikkıran	Muş âzası
42	1637	Tahir Bayçın	Denizli sulh hâkimi
43	1768	Hakkı Tıkman	Zafranbolu ceza hâkimi
44	1800	Hüseyin Kurtoğlu	Burhaniye hukuk hâkimi
45	1833	Kemalettin Ergin	Edirne sulh hâkimi
46	1835	Şerefettin Orhan	Urfa ceza hâkimi
47	1854	İkbal Argun	Antalya âzası
48	1900	Osman Nuri Özak	Karaisali hâkimi
49	1995	Alaettin Kirman	İstanbul sulh hâkimi
50	2029	Münür Kösemihaloğlu	İstanbul sulh hâkimi
51	2047	Hasan Şevket Yiğit	Bayramıç hâkimi
52	2068	Abdulkerim Koca	Aydın hukuk hâkimi
53	2132	Reşitoğlu	Yozgat ceza hâkimi
54	2225	S.Sabri Çıtak oğlu	Adana sulh hâkimi
55	2208	Ali Sadi Çelik	Erzincan hâkimi
56	2214	Kadri Ömer Tabak	Şifrt âzası
57	2874	Nazım Bugraya	Kavak sulh hâkimi
		Kanber Öke	

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
58	2398	Nizamettin Özdeniz	İstanbul sulh hâkimi
59	2673	Süleyman Şevki Ayar	İskenderun hukuk hâkimi
60	2778	Emin Akyürek	Eşme hâkimi
61	2832	Mustafa Eevzi Mangal	Kalecik hukuk hâkimi
62	2921	Halit Özbay	Çatalca ceza hâkimi
63	2938	Sadık Değirmencioğlu	Bayburt ceza hâkimi
64	3148	Hamdi süzer	Trabzon âzası
65	3218	Ziyaeddin Serim	Akçaabad hâkimi
66	3225	Vahdi Öymen	Konya icra hâkimi
67	3312	Nesimi Baysoy	Çankırı hukuk hâkimi
68	3314	İ.Fevzi Kantoğlu	İncesu hâkimi
69	3342	Mehmet Arabî Seçkin	Bozdoğan hâkimi
70	3524	Rıfat Kılıç	Yozgat âzası
71	3571	Adem Safiyettin Balkıs	İzmir sulh hâkimi
72	3592	Hayrı Kandemir	Urfa âzası
73	3612	Tevfik Uzel	Kütahya âzası
74	3621	Baki Kocaballı	Manisa âzası
75	3668	Ali Arğun	Biga ceza hâkimi
76	3729	Muhtar Kumbasar	Maraş sulh hâkimi
77	3735	Besim Yılmaz	Cebelibereket ceza hâkimi
78	3842	Abidin Sümer	Kırşehir âzası
79	3848	Osman Bahri Uzunha- san oğulları	Keşan ceza hâkimi
80	3981	Ali Aktuna	Çanakkale sulh hâkimi
81	4012	Nuri Kalantor	Niğde âzası
82	4049	Mahmut Sa:ıgöl	Eceabat sulh hâkimi
83	4128	Arif Aydın	Afyon âzası
84	4138	Avni Şener	İstanbul sulh hâkimi
85	4178	Mehmet Hu'usi Bay- rakdar	Giresun âzası
86	4183	NaimAkdeniz	Bulanık hâkimi
87	4187	M. Esat Kırca	Zonkuldak âzası
88	4219	Hasan Karadoğan	Sandıklı ceza hâkimi
89	4259	Yakup Şükrü Demirhan	Gürün ceza hâkimi
90	4281	Celalettin Sayın	Niğde âzası
91	4376	Yahya Naci Öztin	İstanbul sulh hâkimi
92	4560	Lâtfü Balkuvar	Edremit hukuk hâkimi
93	4584	Osman Tevhit Koca Balkanlı	İstanbul sulh hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
94	4625	Hasan Ünal	Tarsus ceza hâkimi
95	4630	İsa Ruhi Küntü	Çermik hâkimi
96	4767	Abdurrahman Sincer	Bergama ceza hâkimi
97	4769	Raşit Nomer	İstanbul sulh hâkimi
97	4900	İbrahim Avni Öztürk	Amasya hâkimi
98	4905	Etem Reşat Bayramoğlu	Ankara ağır ceza âzası
99	4941	Ali Barutçu	Yıldızeli hâkimi
100	4946	Necati Gökçeri	Bandırma asliye âzası
101	4950	Recep Balkan	Samsun sulh hâkimi
102	4979	Adil Güneşoğlu	Zonguldak âzası
103	5010	Hasan Fevzi Öz	Kuşadası ceza hâkimi
104	5011	Muhittin Fermanlı	İstanbul sulh hâkimi
105	5012	Mehmet Ata Ataoğlu	Kavaklı sulh hâkimi
106	5030	Mithat Tulge	Ezine hâkimi
107	5036	Hıfzı Şişmanoğlu	Adıyaman hâkimi
108	5088	Umrân Öktem	Ankara ticaret âzası
109	5089	Kadri Şener	Antalya âzası
110	5147	İhsan Uzman	Aydın âzası
111	5157	Naci Salim Erel	Finike hâkimi
112	5162	Salih Ertem	Tavas hukuk hâkimi
113	5165	Mehmet Nafiz Yücel	İstanbul icra muavini hâkimi
114	5177	Kemal Ecevit	Kandıra hâkimi
115	5191	Süleyman Nazım Arga	İstanbul ticaret mahkemesi âzası
116	5194	Abdurrahman Birin	İzmir ağır ceza âzası
117	5196	Ahmet Behçet Türkay	İzmir sulh hâkimi
118	5197	Reşat Köksal	İstanbul sulh hâkimi
119	5206	Mümtaz Yılmazoğulları	Çiçekdağ hâkimi
120	5207	Vehbi Tetik	Ankara İcra muavin hâkimi
121	5222	Hamdi Arda	Kırkağaç hâkimi
122	5226	Abdullah Avni Deniz	Gülner hâkimi
123	5227	Ali Nefi Demirli hoca	İstanbul ağır ceza âzası
124	5231	Cemal Gündüz	Kastamonu sulh hâkimi
125	5240	Sıtkı Şefkati Berk	İstanbul sulh hâkimi
126	5246	Celalettin Alparslan	Mersin sulh hâkimi
127	5325	Recep Toksöz	Silirt âzası
128	5717	M. Sait Göçvan	Bayındır hukuk hâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve Soy adı	Memuriyeti
9. uncu derece hâkimlik sınıfına ait defter			
1	188	Kemalettin Akşit	Salihli asliye hukuk hâkimi
2	523	Tevfik Erdem	Kars sulh hâkimi
3	555	Mündür Önal	Şiran sulh hâkimi
4	559	Fevzi Şen	Dersim hâkimi
5	774	Sait Bahçeevli	Manavgat hâkimi
6	953	Hamit Güven	Sivas âzası
7	955	Tahir Kayserilioğlu	Viranşehir hâkimi
8	1025	Ali Rıza Bahadır	Aşkale sulh hâkimi
9	1092	Bahri Demir	Çorum âzası
10	1093	İbrahim Hasip Erökten	Muş ceza hâkimi
11	1173	Hüseyin Özer	Gaziantep sulh hâkimi
12	1294	Salih Alpaslan	Urfa âzası
13	1397	Yusuf Ziyaeddin Can	Ceyhan ceza hâkimi
14	1512	Hakkı Kaya	Çorum âzası
15	1565	Mustafa Hilmi Berköz	Giresun sulh hâkimi
16	1605	Hasan Tunca	Ürgüp hukuk hâkimi
17	1667	İhsan Balkan	Yozgat sulh hâkimi
18	1735	Ziya Özaydın	Bolvadın hukuk hâkimi
19	1855	Ekrem Aksun	Eskişehir Kadastro hâkimi
20	1878	Seyit Habibullah Erkılıç	Artvin sulh hâkimi
21	2083	Ahmet Fikri Doğanoglu	Kemirdağı ceza hâkimi
22	2495	Talat Uras	Balıkesir sulh hâkimi
23	3152	Abdullah Kuşçu	Bünyan ceza hâkimi
24	3709	Avni Tatay	Artıkova sulh hâkimi
25	3967	Şemi Tümer	Akhisar ceza hâkimi
26	3990	Abdulkadir Karas	Burhaniye sulh hâkimi
27	4091	Emio Büke	Manisa âzası
28	4100	İhsan Kâmi Göktürk	Bayburt hukuk hâkimi
29	4244	Ali Rıza Önen	Gebze ceza hâkimi
30	4358	Sabri Öztürk	Tefenni hâkimi
31	4433	Fehmi Çetinöner	Bozcaada hâkimi
32	4472	Salih Engin	Sarayköy hâkimi
33	4472	Hilmi Arısoy	Çibik hâkimi
34	4864	Niyazi Bayram	Kuruçay hâkimi
35	4892	Kâmil Gürçay	Ankara Ticaret âzası

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
36	4922	Ali Rıza Azak	Cide hâkimi
37	5017	Fazıl Ertuğrul	Nusaybin hâkimi
38	5047	Halil Lütfü Erol	Erzurum ceza hâkimi
39	5168	Nuri Parkan	Gediz ceza hâkimi
40	5173	Cevdet Karaağaç	Karaman hukuk hâkimi
41	5258	Fikri Apaydın	Kayseri sulh hâkimi
42	5261	Selâmi Kuzucuoğlu	Tire ceza kâkimi
43	5273	Süleyman Çetin	Nevşehir hukuk hâkimi
44	5287	Fazıl Uluocak	İstanbul ticaret mahkemesi âzası
45	5303	Arif Özbilge	Turgutlu ceza hâkimi
46	5326	Fevzi Tombuloğlu	Şebinkarahisar âzası
47	4515	Naci Nuri Aykun	Fethiye ceza hâkimi
48	5433	Ali Derinöz	Ordu sulh hâkimi
49	5516	Hüseyin Necati Yücel	Ordu âzası
50	5520	Şerif Kolhan	Urfa hukuk hâkimi
51	5562	Kemal Dirik	Nevşehir sulh hâkimi
52	5588	İzzet Gür	Ankara İcra memuru
53	5642	Rasim Özkurt	Niğde sulh hâkimi
54	5668	Hikmet Mamikoğlu	Mucur hâkimi
55	5669	Rıfat Gözübüyüköğlu	Milas hukuk hâkimi
56	5671	Celâl Tüzel	Düzce ceza hâkimi
57	5672	Halit Sıtkı Tunçaral	Alanya ceza hâkimi
58	5674	Veli Ünüvar	Seydişehir hâkimi
59	5677	Mirsat Yamaç	Ankara sulh hâkimi
60	5726	Nafiz Yamanoglu	Bolu âzası
61	5753	Sabriye Ürek	Ankara sulh hâkimi
62	5767	Sadi Erten	Karacabey hukuk hâkimi
63	5768	Bahattin Sümer	Adana sulh hâkimi
64	5787	Z. Nimet Yeğin	İzmir sulh hâkimi
65	5792	Hasan Tâhsin Üstünel	İstanbul Ticaret mahkemesi âzası
66	5796	Nezih Kandemir	Zara hâkimi
67	5799	Adnan Süzmen	Edremit ceza hâkimi
68	5802	Asaf Günaç	Midyat kâkimi
69	5904	Abdulfafi Onat	Ankara sulh hâkimi
70	5936	Rıfat Korkut	Uşak hukuk hâkimi
71	5949	Tahir Nejat Eğemen	Vakfıkebir hâkimi
72	5961	Zekeriya Korkmaz	Gaziantep âzası
73	5964	Abdulkadir Baytöre	Nevşehir ceza kâkimi

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
74	5984	Edip Alan	Karadeniz Ereğlisi ceza hâkimi
75	5991	İbrahim Tokar	Gerede hukuk hâkimi
76	5994	Halil Ceysoy	İstanbul ağır ceza âzası
77	6001	Raşit Alemdar	Bünyan hukuk hâkimi
78	6002	Nuri Tarhan	Bozkır hâkimi
79	6010	Hayrettin Genya	Temyiz raportörü
80	6016	Ömer Kaya	İzmir sulh hâkimi
81	6017	Emin Gebizlioğlu	Balâ hâkimi
82	6021	Nuri Öztunç	Saray hâkimi
83	6025	Kemal Kınöğlu	Tarsus sulh hâkimi
84	6034	Melahat Senger	Ankara sulh hâkimi
85	6066	Kemal Ergin	Düzce sulh hâkimi
86	6145	Niyazi Ünal	Simav hukuk hâkimi
87	6147	Celâleddin Yüksel	Bahkesir âzası
88	6155	Tahir Oskay	Devrek hukuk hâkimi
89	6185	Hamit Aytunça	Yenişehir ceza hâkimi
90	6190	İsmail Ögüt	İzmir ağır ceza âzası
91	6191	Ali Sakıp Güran	Ceza ve tevkif evleri U. M. 2 inci şube müdürü
92	6192	Fethi Kuraner	Aydın sulh hâkimi
93	6195	Şakir Turgut Özdamar	Nazilli ceza hâkimi
94	6196	Hüsnü Aydınli	İstanbul sorgu hâkimi
95	6197	Refet kâhyaoğlu	Siverek hukuk hâkimi
96	6199	Tayyar Yasa	Samsun asliye hukuk hâkimi
97	6200	İ. Necmettin Örgen	Trabzon sulh hâkimi
98	6201	Mesut Seyhun	Nallıhan hâkimi
99	6202	Hamdi Çolakoğlu	Gerze hâkimi
100	6683	Şahbezat Anış	Bandırma asliye âzası

10. uncu derece hâkimlik sınıfına ait defter

1	1709	Gavvas Turgay	Gündoğmuş sulh hâkimi
2	1287	Nusret Kaftalı	Alucra hâkimi

11. inci derece sorgu hâkimlerine ait defter

1	3068	A. Fahri Sızıroğlu	Çölemerik sorgu hâkimi
2	5788	Fevzi Cemil Ceyhan	Kilis sorgu hâkimi

Müddei Umumilik sınıfı

6. inci derece müddei umumilik sınıfına ait defter.

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
1	3221	Fevzi Kökenöz	Kayseri M. U. si
2	3985	Hakkı Öztekin	Antalya M. U. si

7. inci derece müddei umumilik sınıfına ait defter.

1	177	Nusret Tunçer	Adapazarı M. U. si
2	1387	Hilmi Çiloğullar	Burhaniye M. U. si
3	1928	Zeki Bilgin	Malatya M. U. si
4	2219	Hakkı Tunca	Silifke M. U. si
5	2254	Osman Nuri Erenler	Elazığ M. U. si
6	5578	Hüseyin Sıpmaz	Ankara M. U. si baş muavini

8 inci derece müddei umumilik sınıfına ait defter

1	684	Abdullatif Akalın	Mesudiye M. U. si
2	831	Talat Özberk	Midyat M. U. si
3	2393	Hikmet Berker	Ünye M. U. si
4	2502	Mehmet Kemal Tan	Çorum M. U. si
5	2720	A. Recai Özmen	Baş Müddei umumi muavini
6	2781	Fevzi Altıok	Kırşehir M. U. muavini
7	8659	Hayrullah Şen	Alucra M. U. si
8	4276	Aşır Aksu	Edirne M. U. si

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve soy adı	Memuriyeti
9	4357	Basri Özkan	Mudanya M. U. si
10	4431	Salih Sabri Kösebay	İstanbul M. U. Muavini;
11	4626	Hamdi İyigün	Artvin M. U. si
12	4862	İsmail Hakkı	
		Çağırankaya	Biğa M. U. si
12	4910	İsmail Lütfü Kaynak	İstanbul M. U. si muavini
14	4917	Zahit Tor	Bolu M. U. si
15	5051	Raif Şükrü Sancar	Andirin M. U. si
16	6020	Rüşti Kayıkcı oğlu	Cebelibereket M. U. si
17	5029	Hilmi Uluca	Zile M. U. si
18	5156	Nazif Başar	Üsküdar M. U. muavini
19	5158	Murat Baha Soysal	Sivas M. U. si
20	5160	Hami Kural	Ağrı ağır ceza M. U. si
21	5164	Abdullah Bükür	Siverek M. U. si
22	5166	Mustafa Hızal	Kırklareli M. U. si
23	5180	Hikmet Tüzel	İnebolu M. U. si
24	5193	İsmail Zeybekoğlu	Niğde M. U. si
25	5219	Esad Tefrik Erpağ	Sarıkamyş M. U. si
26	5225	Sadun Gazioğlu	Çeşme M. U. si
27	5233	Hüsnü Özerdem	Kütahya M. U. muavini
28	5236	Übeyit Glisralıoğlu	İstanbul M. U. muavini
29	5252	Hikmet Sonel	Saray M. U. si
30	5322	Zeki Dalokay	Burdur M. U. si
31	5324	Yusuf Cemalettin	
		Köseoğlu	İstanbul M. U. si
32	5458	İsmail Ünver	Baş M. U. muavini
33	5639	Ziya Balkuvar	Samsun M. U. si

9. uncu derece müddei umumilik sınıfına ait defter

1	436	İsmail Nusrat Tekin	Sındırğı M. U. si
2	462	Kamer Gerçek	Yozgat M. U. muavini
3	679	Arif Hikmet Turhan	Gördes M. U. si
4	1776	İsmail Hakkı Akman	Emirdağ M. U. si
5	2840	Besim Ekaem	
		Gökvardar	Baş Müddei umumi muavini
6	3616	İbrahim Zeki Obçay	Manavgat M. U. si
7	3718	Mahmut Besim Altıok	Eskişehir M. U. muavini

Sıra No.	Sicil No.	Adı ve Soyadı	Memurliyeti
8	4920	Kemal Berk	Tire M. U. si
9	5248	Hakkı Yılmaz	Gölnar M. U. si
10	5472	Hakkı Talimcioğlu	Yalova M. U. si
11	5488	Şemseddin Demiröz	Söğüt M. U. si
12	5518	Kemal Berkarda	İzmir M. U. muavini
13	5648	Nail Çelebioğlu	Çal M. U. si
14	5661	Cemil Akdoğan	Dursunbey M. U. si
15	5685	Servet Yener	Vezirköprü M. U. si
16	5688	Asım Yazgan	Sivas M. U. muavini
17	5708	Cevat Özpaz	İstanbul M. U. muavini
18	5731	Necati Erdoğan	Bolvadin M. U. si
19	5748	İsmet Tulay	Trabzon M. U. muavini
20	5781	Şerafeddin Gökmen	Adana M. U. muavini
21	5791	Ahmet Sadık Yırcalı	Gönen M. U. si
22	5795	Mehmet Ali Özdemir	Gümüşhane M. U. si
23	5897	Muammer Bahşi	Ürgüp M. U. si
24	5902	Tahsin Okur	İstanbul M. U. muavini
25	5916	Edip Üralerzan	İstanbul M. U. muavini
26	5937	İrfan Beğdeş	Eskişehir M. U. muavini
27	5989	Fuat Börekçi	Ankara M. U. muavini
28	5956	Salih Oyman	Mustafakemalpaşa M. U. si
29	5985	Turgut Oktay	İstanbul M. U. muavini
30	5986	Hayrı Ertürk	Kayseri M. U. muavini
31	5997	Cemil Muhtar Söylemez	Denizli M. U. muavini
32	5998	Talat Özpolat	Manisa M. U. muavini
33	6000	Hâmit Selekler	Finike M. U. si
34	6004	Mehmet Ziyaettin Yazgan	İstanbul M. U. muavini
35	6005	Nuri Ocakçıoğlu	Tokat M. U. muavini
36	6007	Fehmi Çağıl	İstanbul M. U. muavini
37	6008	Hakı Güngör	Bayburt M. U. si
38	6014	Tahsin Ceyhan	Of M. U. si
39	6019	Kemal Ömer Yürükoğlu	Van M. U. si
40	6022	Orhan Tıgırak	İstanbul M. U. muavini
41	6024	Tevfik Tuncak	Adapazarı M. U. muavini
42	6036	Mürüvet Tüzünkan	Baş M. U. muavini
43	6144	Nazmi Baytok	Ayvalık M. U. si
44	6198	Necati Erdem	Silivri M. U. si
45	6203	Galip Barlas	Bolu M. U. muavini
46	6283	Sadrettin Berk	İstanbul M. U. muavini
47	6322	Mustafa Somer	Merzifon M. U. si
48	6655	Hicabı Dinç	İstanbul M. U. muavini

T. TEMYİZ MAHKEMESİ H. H. U.

Şuf'a davalarında ferağdan evvel gayri resmî olarak satışa itilain kanunen bir hükmü olmadığı cihetle bu şekildeki itilain müddet hakkında esas tutulması yolsuzdur.

M. — *Karcı oğlu İbrahim kızları Emine ve Havva.*

M. A. — *İbiş Osman oğlu Mustafa ve kardeşi Salih.*

[Mahkemesi Bucak Sulh Hukuk. Karar Tarihi 13-6-938 Karar No. 216]

Dava: Hissedarlardan anaları Gülsümün müddealeyhlere altmış lira bedel mukabilinde satmış olduğu tarla hissesine hakkı şuf'a talebine mütedairdir.

Hüküm: Mefruğunbihin müddealeyhlere satılması için 18/3/936 Tarihinde tanzim edilen tapu ilmühaberi münderecatına göre bu satış keyfiyetinin haber verildiği belediyeden musaddak ilmühaberden anlaşılmış ve ferağında bu ilmühaberin tanziminden bir ay sonra müddealeyhlere satılmış olduğu tapu senedi ve tapunun derkenarından tahakkuk etmiş ve dava ise 11/6/937 Tarihinde ikame edilmiş olmasına binaen tarihi tescilden bir buçuk sene sonra açılmış olan işbu davanın reddine dair verilen hüküm indetmeyiz; ferağdan evvel gayri resmî ihbarın kanunen bir gûna hükmü olmamasına ve ferağ sırasında tapu idaresince müddeiye resmen tebliğat vaki olmadığı tapudan gelen cevapda bildirilmiş olmasına göre davanın usulen rüyet ve intacı iktiza ederken mücerred hey'eti ihtiyariye tarafından tanzim edilen mahalle ilmühaberinin müddeiye tebliğ olunduğundan ve müddeinin ferağa muttali olduğundan ve müruru müddetten bahsile davanın reddine karar verilmesi muhalifi kanun olduğundan naşi bozularak mahalline iade kılınmakla; yeniden yapılan muhakeme sonunda: Bazı muta-lâat serdiyle evvelki hükümde ısrara karar verilmiştir.

TEMYİZ EDEN: Müddei Emine ve Havva vekilleri Mehmed Ali Unal.

Hukuk hey'eti umumiyesince bittetkik; ısrarı mutazammın olan son

hükmün müddetinde temiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra icabı görüşülüp düşünüldü:

Ferağ ve tescilden evvel vukubulan gayi resmi ihbarın kanunen bir gûna hükmü olmamasına nazaran bozma kararı varid ve uymak lâzımgelirken ilâmda yazılı sebep ve mutalâalarla ısrara karar verilmesi yolsuz ve temyiz itirazları varid olduğundan temyiz olunan son hükmün dahi Hukuk U. M. K. nun 429 uncu maddesine tevfi kan BOZULMASINA ve aşağıda müfredatı yazılı (570)kuruş temyiz ilâmı harcının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 12/4/939 Tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Hukuk Hey'eti Umumiysi Esas No : 3/155/44 Karar No : 44

T. T E M Y İ Z M A H K E M E S İ İ I. H. D.

M. — *İstanbulda Maçka Palasta mukim Viçenço Kayvano vekilleri İstanbul avukatlarından Hikmet Süleyman ve Seniyyüddin.*

M. A. — *İstanbul Beyoğlunda Topçular sokağında 22 Numarada Maryete Fakaçelli vekilleri İstanbul avukatlarından Osman Vefik ve Frango.*

[Mahkemesi İstanbul asliye üçüncü hukuk hâkimliği karar tarihi 8/12/939 karar No: 940/4]

Dava : Maçka Palas namile maruf bina ve arsası kendisine aid olup her nekad arsa müteveffa karısı namına mukayyet isede müteveffanın ölümünden evvel tanzim eylediği 4/5/934 tarihli yazılı ikrarı mucebince mu maileyha namına mukayyet olan kâffe emval ve emlâk ve nükut kendisinin olduğundan vereseden kızları müddaaleyhanın olbaptaki noter senedile vaki ikrar ve kabûlü hilafına ahiren müddeabih menkulden hissei irsiye talebile vaki muarazasının men'ine ve mezkûr gayri menkulün tapu kaydının o suretle tashihine karar verilmesi davacı tarafından istenilmiştir. Hüküm : Nakızdan sonra icra kılman tahkikat ve muhakeme neticesinde: müteveffa Katerina Kayvanonun ölümünden evvel tanzin ettiği bahse mev-

249

zu varaka mündericatına ve müddaaleyha da dahil olduğu halde bütün evlâtları tarafından Beyoğlu İkinci Noterliğinde tanzim edilmiş olan 22 Eylül 934 tarihli vekâletnamede musarrah olduğu veçhile mumaileyha bilâkayt ve şart mezkûr varaka mündericatını tasdik ve validesinden kanunen intikal edecek kâffei hukuktan ferağatle bu baptaki veraset hakkını iskat etmiş bulunmasına nazaran bilâhare bundan rücu ile dermeyan ettiği itiraz gayri varit olduğundan münazaalı gayri menkulde hissei irsiye talebile vaki muarazasının men'ine ve bihasebil'irs mumaileyhaya intikali lâzım gelen 22752 lira kıymetindeki hissenin davacı namına tapuca tesciline ve masarifi muhakeme ve avukatlık ücretinin de müddaaleyhaya tahmiline karar verilmiştir .

Temyiz ve mürafaa isteyen : Maryeta vekilleri Osman Vefik ve Frango

Mürafaa için tayin olunan günde mümeyyiz vekilleri Avukat Osman Vefik ve Frango ve mümeyyezünaleyh asil ile vekili Avukat Seniyyüddin daireye gelerek temyizın kanunî müddeti içinde olduğu görülüp taraflar vekillerinin şifahi izahati istima olunduktan sonra vaktin ademi müsaadesine mebni evrakın tetkiki ile karar ittihazı başka güne talik olunmuş idi. Ahiren hey'et bersabık bitteşekkül dosyada bulunan evrak tetkik olunup iş anlaşıldıktan sonra esas hakkında icabı görüşölüp düşünöldü ve aşağıda yazılı karar tesbit olundu :

Müsted'ii temyiz vekilleri tarafından hükümde müteveffa Katerina Kayvanonun 4/5/934 tarihli varakadaki ikrarile 22/9/934 tarihli vekâletnameye istinat edilmiş ise de gayri menkul temellükü hakkının kanunen muayyen iktisap sebeplerinden birine istinat etmesi zaruri olup mevzubahs varaka vasiyetname olarak kabul edildiği takdirde gayri menkul hissesinin bu varakada yazılı şartlarla tesciline karar verilmek lâzım geleceğinden ve ikrar bilkitabe telâkki olunduğu surette dahi bu ikrar hakkı temellük bahşeden bir iktisap sebebi olup olmadığının tetkiki icabedeceğinden ve hadisede müteveffatı mumaileyha mezkûr varakayı mevzuubahis gayri menkulün maliki sıfatile ve bu kanaatla tanzim eylemiş olup davacı bu ciheti kabul ve mezkûr varakaya istinatla veraset senedi istihsali sırasında 1/4/ mülkiyeti tercih ve mübrez mektuplarda müvekkilesinin hissei irsiyesini kabul ve tasdik eylediğinden ve müteveffat gayri menkulü kocası namına geçirmeği taahhüt etmeyip ancak bazı şartlarla arzu beyanında bulunmuş olduğu cihetle muvazaa ikrarına hamli de mümkün olmadığından ve 22 Eylül 934 tarihli vekâletname münderecatına ve müvekkillerine atfedilen ferağate gelince: Bunun da kanunen muayyen eşkâldairesinde ve ancak hayatında muris ile varesi arasında münakit bir akit şeklinde veya badelfefat muayyen müddet zarfında vereseden birinin mirası reddetmesi suretile icrası kabil olabilip bun-

lar haricinde bir ferağatin vukuu kabul edilse dahi kanunu medeninin 550 inci maddesi mucibince bir hüküm ifade edememekle beraber mezkûr vekâletnamede münderiç selâhiyetlerin hepsi müvekkiller namına yapılacağı tasarih edilmiş olması hasebiyle ferağatin bir hüküm ve kuvveti olamayacağından velhasıl hadisede davacıya temellük hakkı bahşeden hiç bir sebebi kanuni mevcut ve ferağatin de bir mahiyeti kanuniyesi bulunmadığından ve saireden dolayı mümeyyezünbih hükmün bozulması talep edilmiştir.

Hadisenin ve mezkûr itirazların halli zikri geçen varakadaki beyanatın ikrar veya vasiyyet mahiyetinde olup olmadığını ve muahhar tarihli mektupla da davacının bahse mevzu gayri menkuldeki müddaaleyhanın hissesinin intikaline muvafakat ettiğine mütedair ifadesinin hukukî mahiyetinin tetkik ve halline tevekkuf etmektedir.

Filhakika müteveffat Katerina Kayvano Banka Komerciyaledeki kasada zuhur eden ve vefatından evvel yazıp imza ettiği 4/5/934 tarihli mezkûr varakada: (Gerek evde gerekse muhtelif bankalarda benim namımda olarak mevcut ve mahfuz bilcümle paralar kocam tarafından kazanılmış ve iktisap edilmiştir. Arsanın ve Maçka palasın inşasında kullanılmış olan malzemenin satın alınması için sarfedilmiş olan paralar dahi kocamın kazanmış olduğu paralardır. Binaenaleyh benim namımda olan bilcümle emvali menkule ve gayri menkule kocama ait olduğu gibi yukarıda geçen nakit paralarda kendisine ait olup bunları kocamın bana olan muhabbet ve ihlâsı dolayısıyla namıma kaydettirmiştir.) dedikten sonra (Ben öldükten sonra kocam sağ kaldıkça benim namımda yazılı bulunan bilcümle emvali menkule ve gayri menkule ve nükudun kocamın temammii milkiyetine geçmesini arzu ederim şu şartlaki kocam ikinci def'a evlenmemelidir onunda vefatından sonra ondan doğmuş olan pek sevgili beş nefer evlâtlarım... Mirasçı olacaklardır. Arzularım bundan ibarettir. İlâ) diye arzularını izhar ve beyan etmiş ve diğer kardeşleriyle beraber müddaaleyha dahi 22 Eylül 934 günü Beyoğlu İkinci Noteri huzurunda tanzim olunan vekâletnamede vasiyetnameye atf ve münderecatını kabul ile annesinden kendisine kanunen terettüp edebilecek kâffe hukuktan sarfınazar ve ferağat eylediği münderiç bulunmuştur.

Mezkûr varakadaki beyanın ikrar olarak kabulü zarurî olduğu ve çünkü bir şahsın tasarrufuna vasiyyet denmek için vasiyyet edilen malların kendisine ait ve onun üzerinde hakkı tasarrufu haiz olması lâzım olup hadisede ise müteveffat Katerinanın kendi namına mukayyet nükut ve emvali menkule ve gayri menkule kocası Viçenço Kayvanonun olduğunu ikrar ettikten sonra ölümüne muzaf olarak vaki beyanatının hukukî mahiyette vasiyyet telakkisine imkân bulunmadığı aşikârdır.

Gerçi 30 Mart 329 tarihli emvali gayri menkulenin tasarrufu hakkın-

daki kanunun dördüncü maddesi ile muvazaa ve namı müstear davalarını istimadan hükkâm menedilmiş ise de kanunu medeninın sureti mer'iyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun 43 üncü maddesi hükmü mutlakı ile mezkûr madde ilga edilmiş bulunmaktadır.

Davacının 25/11/935 ve 2/12/935 tarihli mektuplardaki beyanatına gelince gerek müteveffat ve gerek müddaaleyhanın ikrar ve ferağati bidayeten ret ve tekzip edilmemiş olduğu cihetle davacının vait kabilinden olan beyanatı ahiresi ve veraset vesikası istihsali hadisede medarı istinat olamaz.

Tafsilatı mebsutaya mebni temyiz itirazları varit görülemediğinden red-dile esbabı mucibesinin bu veçhile islahı suretile binnetice muvafık olan mümeyyezünbîh hükmün tasdikına ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının temyiz eden taraftan alınmasına 4/5/940 tarihinde ittifakla karar verildi

Temyiz Mahkemesi İkinci Hukuk Dairesi Esas No : 497 Karar No : 1782

TEMYİZ MAHKEMESİ III. H. D.

Mevzuatı hazıraya göre küçüklük mururu zamanın cereyanına mani değildir.

M. — *Mustafa Kayacan.*

M. — *Hazine.*

[Mahkemesi Cide sulh. Karar tarihi 1/5/940 Karar No :]

Dava: Babası tahsildar iken ölmüş ailesi efradına 10 senelik istihkakları olan 960 lira verilmek üzere havalesi verilmiş ve bu paradan hissesine düşen 120 lira küçük olması hasabıyla mal sandığında hıfzedilmiş ve şimdi ise

sinni rüşte vasıl olmuş olduğu halde mururu zamana uğramış olduğundan bahsile verilmemekte bulunduğundan tahsilini istemiştir.

Karar: Paranın halen hazineye bulunduğu resmi kayıtlarla anlaşılmış ve malîyenin haksız hareketi küçük aleyhinde mururu zaman teşkil etmemiş olduğundan müddeabihin tahsiline karar verilmiştir.

Temyiz eden: Müddealeyh.

Hadisede mururu zaman mevcut olduğu ve mevzuatı hazıraya göre küçük-lüğün mururu zamanın cereyanına mani olmadığı halde bazı mütalâat ser-diyle yazılı olduğu üzere karar verilmesi kanuna uygun değildir hükmün Bozulmasına 30/5/940 tarihinde birlikte karar verildi.

Temyiz Mahkemesi üçüncü hukuk dairesi Esas No. 5871 Karar No. 4464

T. T E M Y İ Z M A H K E M E S İ İ V H. D.

Hava Kurumu memurun talimatnamesinin 13 üncü maddesinde, ölen memurların aileleriyle tensikat veya hastalık dolayısıyla çıkarılan memurlara ikramiye verileceği muharrerdir. Bu sebepler haricinde vazifesine nihayet verilen memur ikramiye-ye müstehak değildir. 9-5-940

M. — *Ankarada İstanbul Otelinde misafireten mukim Türk hava kurumu sandıklı şubesi muhasibi Ali Özkan.*

M. — *Türk hava kurumu genel merkezi başkanlığı vekili avukat İsmail Hakkı Çevik.*

[Mahkemesi Ankara asliye 4 üncü hukuk hâkimliği; Karar tarihi 31-3-940 Karar No: 68]

1 Temmuz 926 senesinden 935 senesi Ağustosuna kadar on sene müddetle kurumun Sandıklı şubesi muhasibi olarak çalışmış olup 935 senesi Ağus-

tosunda sebepsiz olarak kurum başkanlığının emrile işine nihayet verilmiş olduğundan kurum memurun talimatnamesinin 3 ve 13 üncü maddelerin ahkâmına tevfi kan ve kendisi asil memur olması hasabile bu müddete ait dört yüz altmış iki lira ikramiye verilmesi icap ederken ancak on beş günlük maaşı verilmek isdenildiğinden bahsile dörtyüz altmış iki liranın masarifi muhakeme ve vekâlet ücretile birlikde tahsili talebinden ibarettir.

Müddeinin 1-8-926 tarihinden 2-8-935 tarihine kadar istihdam olunduktan sonra müfettişlerce gösterilen lüzum üzerine mezkûr tarihte vazifesine nihayet verildiği ve buna nazaran davacının bilâfasıla dokuz sene bir gün ifayı vazife eylediği Türk hava kurumunun dosyada mevcut tezgeresi mün dericâtından anlaşılmış ve müddeaaaleyh vekili davacının talimatnamenin 13 üncü maddesinden istifade edebilmesi için daimi memur olması icabetdiğini ve halbuki davacının muvakkat memur olduğunu ve daimi sınıfa nakil, liyakatı anlaşılarak merkeze inha olunması ve merkezin bu inhayı kabul etmesile mümkün bulunduğunu ve müddei hakkında böyle bir inha yapılmadığını müdafaaten dermeyan etmekde ise de; cemiyet hizmetine alınanların altı aylık bir namzetlik devresi geçirdikten sonra bu müddetin nihayetinde ehliyeti amirlerince tasdik edilenlerin kat'i surette memuriyete kabul edilecekleri ve ehliyeti olmayanların da vazifelerine nihayet verileceği talimatnamenin 3 üncü maddesinde zikredilmesine göre bu müddetin mürurundan sonra vazifesine nihayet verilmeyerek vazifede ibka edilen bir memurun amirlerince ehliyeti kabul edilmiş demek olup böyle memurun artık namzet değil kurumun daimi memuru olacağı ve hadisede de davacının altı ay hitamında vazifesine sarahatden müsa de olunmas ile ehliyetinin tasdik edilmiş olduğu anlaşılmakda olduğundan davacının talimatnamenin 13 üncü maddes ile tanınmış haklardan istifade edeceği tabii bulunmuş olmasına ve aylık maaşının da kırk iki liradan ibaret olduğu yine dosyada mevcut 26-10-930 tarih ve 21008 Numaralı vesaik ve müddeaaaleyh vekilinin ifades ile tahakkuk etmiş olmasına mebn i memurun talimatnamesinin 13 üncü maddesi hükümüne tevfi kan dokuz senelik ikramiye tutarı olan üç yüz yetmiş sekiz liranın müddeaaaleyhden tahsil ile davacıya verilmesine karar verildiğini mutazammındır.

Temyiz eden: Kurum vekili avukat İ. Hakkı Çevik.

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâğıtlar okunub esasa girildi:

Mümeyyizünbi h hükmün esbabı mucibesine göre staj müddeti geçtikten sonra müddeinin daimi memur sayılamıyacağına taallük eden müddeaaaleyhin itirazları varid değilse de; talimatnamenin 13 üncü maddesinde, ölen memurların aileleriyle tensikat veya hastalık dolayısıyla çıkarılan memurlara ikramiye verileceği muharrer bulunmuş ve müddeinin vazifesine

tensikat veya hastalık sebeblerile nihayet verilmemiş ve binaenaleyh ikramiye müstahak bulunmamış iken bu cihet teemmül ve tetkik olunmaksızın yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz olmakla mezkûr hükmün (Bozulmasına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 9-5-940 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi 4 üncü Hukuk Dairesi Esas No.1559 Karar No.1102

T. T E M Y İ Z M A H K E M E S İ T. D.

Dellallığa müteallik davalarda dellallık vesikasının ibrazı lazımdır.

M. — *Nikola Mavris vekili Lázaraki*

M. — *N. Pasaladis.*

[Mahkemesi Beyoğlu 3 üncü sulh hukuk hâkimliği. Karar tarihi 9-10-939 Karar No: 1549]

Dava: Müddei vekili, müvekkilinin icra ettiği Sami Vapurunun navlun komisyonundan müddeaaaleyh zimmetinde alacağı olan 150 liranın faizle birlikte tahsilini istemiştir.

Karar: Arzuhal münderecatı ve müddei vekilinin davasını izah sırasında mesbuk ifadesine göre davanın dellâliye ücretinden mütevellit olmasına ve bu ücretin müddeaaaleyh ile gemi kurtarma şirketi arasında mün'akit mukavelenameye müteallik bulunduğu bittetkik anlaşılmasına mebni, davanın husumetsizlik noktasından reddine karar verildiğini natıktır.

Temyiz eden:

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu görüldükten ve dosyadaki kâğıtlar okunp iş anlaşıldıktan sonra icabı düşünüldü:

Müddei mahkemeye dellal vesikasını ibraz edememesine ve davanın mahiyetine muhalif olarak komisyon istediğini söylemesine ve sureti iddiaya nazaran, verilen hüküm netice itibarile kanuna uygun bulunduğundan, itirazların reddile, hükmün tastikına ve aşağıda yazılı 425 kuruş temyiz masrafının temyiz edenden alınmasına 10-2-940 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Ticaret Dairesi Esas No : 39/2763 Karar No: 296

T. T E M Y İ Z M A H K E M E S İ l c . l f . D .

Vasiyet senedi, İcra ve İflâs Kanununun 38 ve 68 inci maddelerinde gösterilen vesi kaladan madud olmadığı cihetle, icra kabiliyetini haiz değildir.

A. — *Ölü İbrahim evlâdları Ökkâş ve Alinin Veli ve valideleri Rabia*

B. — *Ayşe, Şerife ve Hatice*

[Mahkemesi „(Maraş) İcra işleri tetkik mercii Karar tarihi 4-5-938 Karar No. 70-56]

Temyiz edilen karar: Takipte bulunan Rabianın madenî üç yüz liranın tesviyesi lüzumuna dair borçlu Ayşe, Şerife ve Haticeye tebliğ ettirdiği icra emrine karşı bunlardan Şerife tarafından verilen 24 / 3 / 938 tarihli istidada; takib talebinde istinad edilen vesikanın bir vasiyetnameden ibaret ve üç yüz liranın evveleminde müteveffanın küçük oğullarına tefrikine mütedair olup borç ikrarını mutazammın olmadığı ve esasen icra dairelerinin bu kabil vasiyetnamelerin tenfizine salâhiyettar bulunmadıkları beyan ve icranın geri bırakılması talep edilmiş olmakla, yapılan duruşma ve tetkikat neticesinde: 8 / 2 / 933 tarihli mezkûr vasiyetname Kanunu Medenin 479 uncu maddesi hükmüne uygun bir surette tanzim edilmemiş olmakla

beraber vasiyet edilen paranın nereden ve ne suretle temin edileceğine dair bir kâyıt ve sarahatı da muhtevi bulunmamasına göre hadise mahiyeti itibarile muhakemeye muhtaç bulundugundan alacaklının Şerife hakkındaki ref'i itiraz talebinin reddine karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz eden : Rabia vekili avukat Hüsnü Akyurd.

Temyiz dilekçesinin müddeti içinde kaydedildiği anlaşılıp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği görü-şülüp düşünöldü:

İcrası istenen resmî vesika sulh mahkemesince tanzim olunan bir vasiyet senedi olmasına ve icraî takiblere mevzu teşkil eden senedlerle vesikaların nelerden ibaret olduğu icra ve iflâs kanunun 38 ve 68 inci maddelerinde açıkça yazılı olup bahse mevzu olan resmî vasiyet senedi bu maddelerde gösterilen sened ve vesikalar kabilinden olmamasına ve kendisine vasiyet olunan kimsenin bu hakkını ne suretle istifa ve istihsal edeceği hakkında Medenî Kanunda hususi hükümler mevcut bulunmasına göre hadisede infazı talep olunan vasiyet senedinin icra kabiliyetinin haiz olmadığı yolunda karar verilmesi lâzım gelirken tetkik merciinin vazifesi dışında mutalâalar serdile alacaklının itirazın ref'i talebinin reddine karar verilmesi kanun hükümlerine uygun görölmediğinden temyiz edilen kararın esbabı mucibesinin islahı suretile İcra ve İflâs kanununun 366 ve H. U. M. kanununun 438 inci maddeleri gereğince (Tasdikına) ve aşağıda yazılı masrafın temyiz isteyenden alınmasına 7/1/939 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi İcra ve İflâs Dairesi Esas No : 5215 Karar No : 82

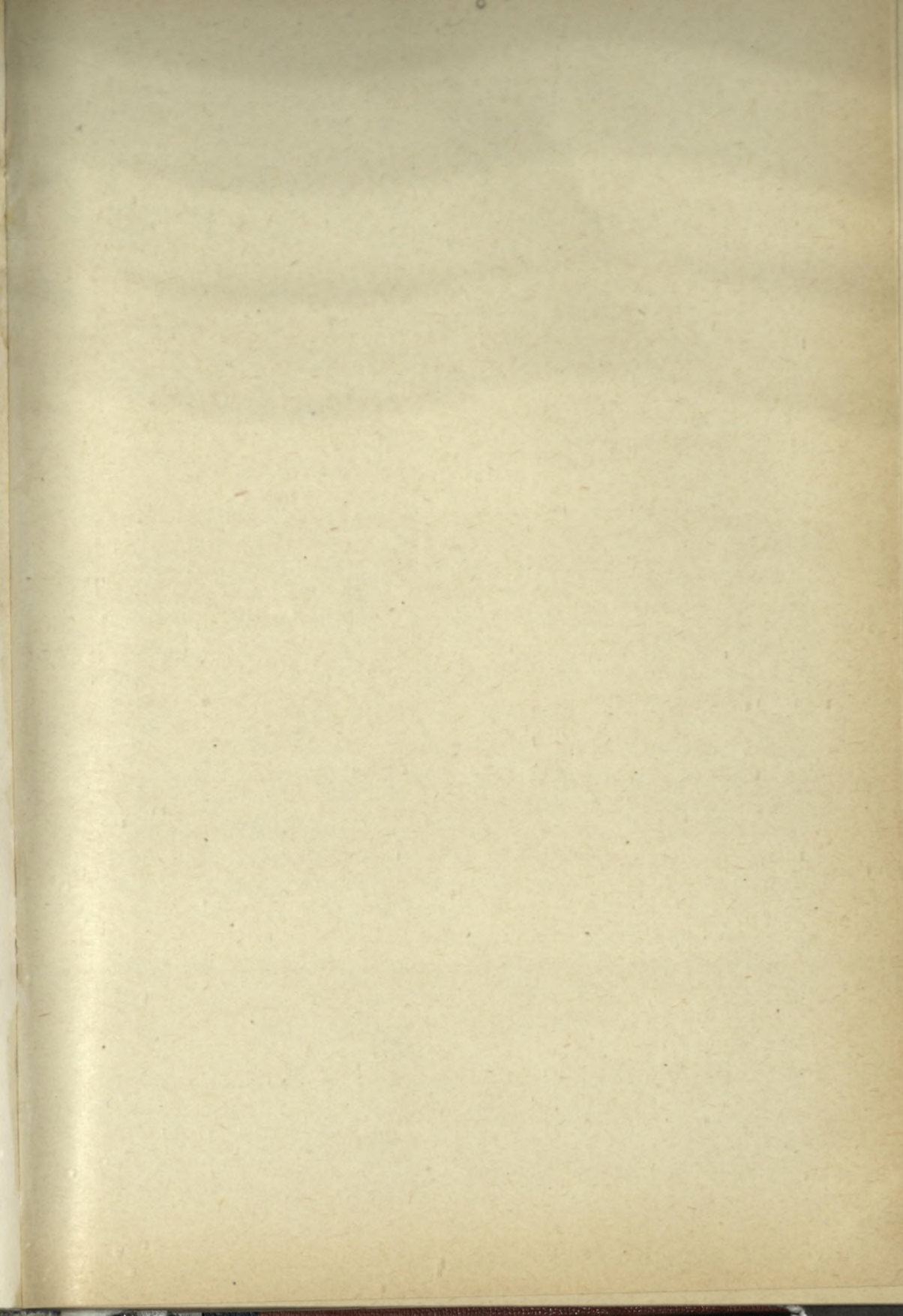
Adliye Ceridesi okuyucularına;

İstanbul-4-üncü icra memuru Hakkı Güler tarafından (Haşiyeli İcra ve İflâs Kanunu) adlı kitap neşrolunmuştur.

Kitap, İcra ve İflâs kanunun tadillerini ihtiva ettiği gibi kanunun bir çok hükümleri üzerinde mevcut temyiz içtiatlarını göstermekte ve alâkalı nizamname ve kanunlara atıflaryapmaktadır.

Bundan başka; tanzim ve tertip itibarilede okuyucuları yormıyacak surette basılmıştır.

Hukuk müntesiplerinin istifade edeceklerini ümit ettiğimiz bu kitabı okuyuculara tavsiye ederiz.

Adliye Ceridesine abone kaydı ve sair kitapların sipariş şartları

I — Kitap almak isteyenler kitabın bedelini bulundukları yer malsandığına yatıracaklar ve para karşılığına alacakları hasılatı müteferrika makbuzunu oturdukları yerin C. Müddeiumumiliğine teslim ile istedikleri kitabın adını ve açık adreslerini kayıt ettireceklerdir.

II — C. Müddeiumumiliği teslim aldığı makbuzu ve istenilen kitabın adı ile alıcının açık adresini Adliye Bakanlığına gönderecektir.

III — Kitaplar yine C. Müddeiumumiliği vastasile ayrıca posta ücreti talep edilmeksizin Bakanlık Neşriyat Müdürlüğünden alıcının göndermiş olduğu adrese gönderilecektir.

IV — 938 yılından evvelki yıllara ait Adliye Ceridesinin hiç mevcudu kalmamıştır. Bu münasebetle geçmiş yıllar için Adliye Ceridesine abone kaydı dileği kabul edilemez.

V — 938 ve müteakip yıllar içerisinde çıkacak olan Adliye Ceridesine abone kaydı için de birinci ve ikinci maddede yazılı şekil tatbik olunur.

VI — Yeni neşriyat Adliye Ceridesi kapağında muntazaman gösterilecektir.

Adliye Ceridesi

Perakende satışı 30, yıllık abonesi 300 kuruştur.

Adliye Vekâleti tarafından bastırılan ve satın alınıp mevcudu bulunan kitapların isimleri bedelleri aşağıda, tedariki yolu da kapagın içinde gösterilmiştir.

	Kuruş		Kuruş
Kanunu medenî (Eski harflerle)	100	Yeni hâkimler kanunu	100
" " tatbikatı kanunu	35	Avukatlık kanunu	50
Haşilyeli Ceza Kanunu (Kemal Bora)	200	Cinaî İlmibeşer	40
Ceza K. üzerinde bir inceleme.	75	Orman işleri (Hususî kanunlar ve cezaları)	75
Cezalı kanunlar ve bunları tatbik eden merciler üzerinde mülâhazalar	40	Devletler umumî Hukuku cilt 1	230
Tadillerinden sonra Ceza Muhakemeleri usulü Kanunu	125	Devletler umumî Hukuku cilt 2	150
Tadillerinden sonra Ceza M. U. Kanunu üzerinde bazı izahlar ..	50	Varşova konferansları ve za-bitlari	75
Ceza Muhakemeleri usulü kanunu esbabı mucibesi	50	Bürüksel konferansları ve za-bitlari	75
Cümhuriyet Müddeiumumilikleri kalem talimatı	50	İngiliz ceza usulü	75
Ceza Muhakemeleri U. kanunu alfabetik fihristi	75	Alman ceza muhakemeleri usulü şerhi	125
Meşhut suçlar kanunu	15	Maliye ilmi 1. inci cilt	100
Meşhut suçlar kanunu talimatı	15	Tamimler mecmuası 1928-1937..	125
Şahitlik ve şahidin psikolojisi	30	" " 1938..	100
Deniz ticareti kanunu	50	Adliye ceridesi fihristi (1-149 eski)	100
Bağlamlar kanunu şerhi (H.Oser)	150	930-934 Yılı Temyiz ticaret Heyeti umumiye kararları	150
Borçlar kanunu şerhi (Fritz Funk'jun)	350	1935 Yılı Temyiz Hukuk K.	125
Hukuk Mahkemesinde Hak Nasıl Müdafaa edilir	60	1935 " " Ceza " "	125
Hukuku esasiyede yeni temayüller	75	1936 " " Hukuk " "	125
Velâyet vesayet talimatı	50	1936 " " Ceza " "	125
		1937 " " Hukuk " "	125
		1937 " " Ceza " "	125
		1938 " " Hukuk " "	125
		1938 " " Ceza " "	125